

Kanta-Hämeen alueellinen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2025–2028

Vanhuspalvelulain 2012/980 § 5 mukainen suunnitelma
toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja
itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien
palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi

7.2.2025
Luonnosversio

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Kantahämäläiset ikäihmiset, heidän hyvinvointinsa ja palvelutarpeensa	4
2.1 Kantahämäläiset ikäihmiset Oma Hämeen asiakirjoissa	5
2.2 Ikäihmisten hyvinvoinnista ja palvelutarpeista	6
2.3 Palvelutarpeen arviointi ikäihmisten palvelujen toimialalla	7
2.4 Asiakastyytyväisyys ikäihmisten kotihoidossa ja asumispalveluissa	10
2.5 Palautejärjestelmät palvelujen kehittämisen tukena	11
3 Ikäihmisille suunnatut palvelut hyvinvointialueella ja niiden kehittämisen suuntaviivat	12
3.1 Palvelujen organisoituminen	13
3.2 Ennaltaehkäisevät kuntoutuspalvelut	14
3.3 Muut kuntouttavat palvelut	15
3.4 Avosairaanhoido	16
3.5 Suun terveydenhuolto	17
3.6 Kotisairaala	19
3.7 Sosiaalityö	20
3.8 Asiakasohjaus ikäihmisten palveluissa	21
3.9 Ikäntyneiden omaishoidon tuki	23
3.10. Perhehoito	24
3.11 Kotihoito	25
3.12 Asumispalvelut	29

3.13 Potilasasiavastaava ja sosiaaliasiavastaava	31
--	----

4 Hyvinvointi ja sitä tukevat palvelut tehdään yhdessä - kehittämisenäkymiä	32
--	----

4.1 Kehittämisen suuntaviivoja	33
4.2 Etsivä vanhustyö	36
4.3 Järjestöt ikäntyneiden ja heidän läheistensä tukena	37

5 Ikäntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen	38
--	----

5.1 Asumisen kehittämisen tausta ja nykytilanne	39
5.2 Asumiseen liittyvät käsitteet	40
5.3 Asumisen kehittämissuuntia ikäihmisten palvelujen toimialalla	42
5.4 Yhteisöllinen asuminen on vielä harvinaista	43
5.5 Yhteisöllisen asumisen skenaario	44

6 Toimenpiteet ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi	45
--	----

6.1 Mihin keskitymme ja mihin pyrimme: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2025-2028	46
6.2 Osallisuus	47
6.3 Yhdenvertaisuus	48
6.4 Turvallisuus	49
6.5 Onnistumme toisiimme luottaen	50
6.6 Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta	51

1 Johdanto

- Ikäihmisten alueellinen hyvinvointisuunnitelma (Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi) on osa Kanta-Hämeen alueellista hyvinvointikertomusta 2024 ja hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2025–2028. Asiakirjassa kuvataan ikäihmisten hyvinvointia ja sen tukemiseksi hyvinvointialueella tehtäviä toimia.
- Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa on kuvattu aiemmin osana [Hyvinvointialueen hyvinvointikertomus 2024](#) -asiakirjaa (Aluevaltuusto hyväksynyt 18.6.2024). Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja palvelutarpeeseen vaikuttavien tekijöiden kuvausta on tähän asiakirjaan täydennetty myöhemmin kertyneen tiedon pohjalta.
- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmassa on samat strategiset painopisteet ja niille määritellyt suunnittelukauden tavoitteet kuin alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa.
- Suunnitelman tulee lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista eli ns. vanhuspalvelulain (2012/980 § 5) mukaisesti sisältää toimenpiteitä
 - ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä
 - iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen järjestämiseksi ja kehittämiseksi ja
 - omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi.
- Tavoitteisiin tähtääviä toimenpiteitä mietittäessä onkin painotettu etenkin kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, kuten säädöksessä edellytetään.
- Suunnitelmaan tulee sisällyttää ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen. Oma Häme osallistuu parhaillaan FCG:n johdolla toteutettavaan ikääntyneiden asumisen verkostohankkeeseen, jonka tuella tullaan nyt käsillä olevaa suunnitelmaa asumisen ennakkoinnin ja kehittämisen osalta täydentämään hankkeen päätyttyä kesäkuussa 2025.
- Vanhuspalvelulaki (2012/980 § 6) edellyttää lisäksi, että hyvinvointialue arvioi vuosittain ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Tähän suunnitelmaan on tästä syystä sisällytetty tietoja niin kertyneestä palautteesta kuin henkilöstöstä.
- Hyvinvointialueen kolmannen toimintavuoden alettua on vielä paljon tehtävää palveluiden rakenteellisten muutosten, prosessien yhtenäistämisen ja palvelujen kehittämisen osalta. Suunnitelmassa on valotettu niitä toimia, joilla jatkossa tavoitellaan ikäihmisille laadukkaiden ja asiakastarpeisiin riittävästi vastaavien palveluiden kokonaisuutta.

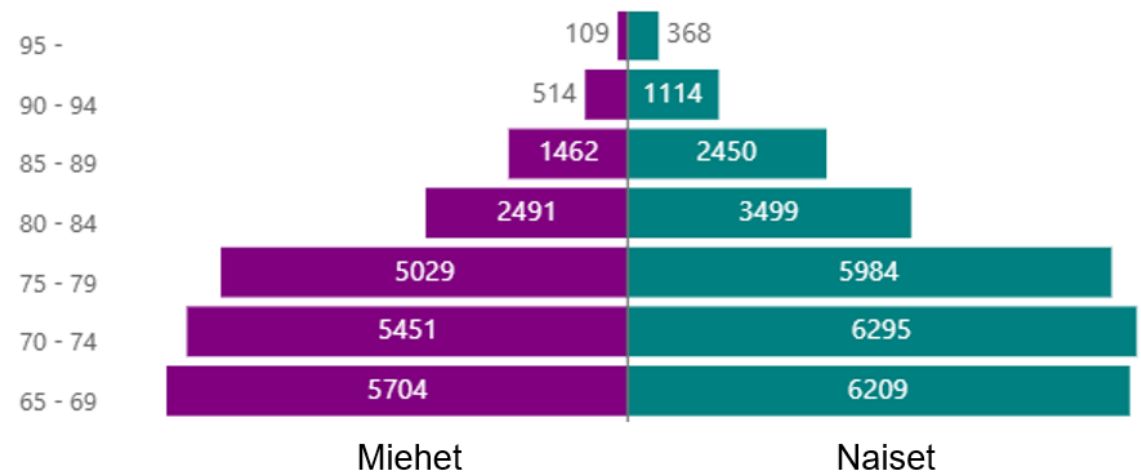
2

Kantahämäläiset ikäihmiset, heidän hyvinvointinsa ja palvelutarpeensa

2.1 Kantahämäläiset ikäihmiset Oma Hämeen asiakirjoissa

- Kanta-Hämeessä asui Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan joulukuussa 2024 yhteensä 46 679 yli 65-vuotiasta ja 23 020 yli 75-vuotiasta (kuvio 1).
- Kantahämäläisten ikäihmisten ja heidän palvelujensa osalta on koottu aiemmin runsaasti tietoa mm. osana strategia-, palvelustrategia- ja palveluverkon suunnittelutyötä.
- Tietoja löytyy mm. seuraavista Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asiakirjoista:
 - [Palvelustrategia](#)
 - [Kanta-Hämeen talousarviot ja talouden tasapainottamisohjelmat](#)
 - [Pelastustoimen palvelutasopäätös](#)
 - [Palveluverkkoselvitys ja Palveluverkkosuunnitelma](#)
 - [Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023](#)
 - [Aluevaltuuston edellyttämä kartoitus veteraanien, sotainvalidien sekä heidän leskiensä ja lottien tilanteesta](#)
- Hyvinvointisuunnitelman kannalta keskeinen asiakirja on [Hyvinvointialueen hyvinvointikertomus 2024](#), joka hyväksyttiin aluevaltuustossa 18.6.2024. Siinä hyvinvoinnin tarkastelua on tehty Stiglitzin komitean hyvinvoinnin osa-alueiden mukaista jaottelua taustana käyttäen ([Lohtander ym. 2021, 17-22](#)). Kahdeksan osa-alueen alle on valittu kaikki ikäryhmät huomioiden indikaattoreita, joita käytetään hyvinvoinnin seurannassa ja raportoinnissa seuraavan valtuustokauden ajan (Osa-alueiden seurannassa käytettävät indikaattorit kootusti: Hyvinvointikertomus 2024 [liite 2](#)).

Kuvio 1. 65 vuotta täyttäneiden väestöpyramidi 12/2024

2.2 Ikäihmisten hyvinvoinnista ja palvelutarpeista

Hyvinvointikertomuksessa 2024 tuotiin esille mm.

- Tiivistäen ikäihmisten osalta voidaan todeta, että ikääntyneiden määrä kasvaa Kanta-Hämeessä valtakunnallista keskiarvoa nopeammin.
- Useat ikäihmisistä eivät liiku terveysliikuntasuosituksen mukaisesti, vaikkakin tilastojen mukaa aiempaa useampi 65 vuotta täyttäneistä näin jo tekee (n. 35 %). Naisilla on tässä suhteessa enemmän parannettavaa kuin miehillä. Myös ravitsemuksessa on kehitettävää.
- Kanta-Hämeen yli 65-vuotiaiden alkoholia liikaa käyttävien osuus on miehillä 47 % ja naisilla 21 %. 75 vuotta täyttäneiden alkoholia käyttävien miesten osuus on laskenut selvästi aiemmasta (miehet 22 %, naiset 9 %).
- Erittäin heikkoa osallisuuden kokemus on ikäihmisten keskuudessa noin 10 %:lla. Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt. Erityisesti miehillä ja yli 85-vuotiaiden ikäryhmässä yksinäisyys korostuu.
- Psykkinen kuormittuneisuus on lisääntynyt koko väestössä. Ikäihmisten osalta kuormittuneiden osuudessa on nähtävissä lievää kasvua. Selvästi yleisempää se on maahanmuuttaneiden 50–74-vuotiaiden ikäryhmässä.
- Suurin osa ikäihmisistä kokee esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Tämä aiheuttaa myös elämässä turvattomuuden kokemusta, jota kokee 56 % 65 vuotta täyttäneistä.
- Rahanpuutteen vuoksi ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä on joutunut tinkimään noin 10 %:a 65 vuotta täyttäneistä.

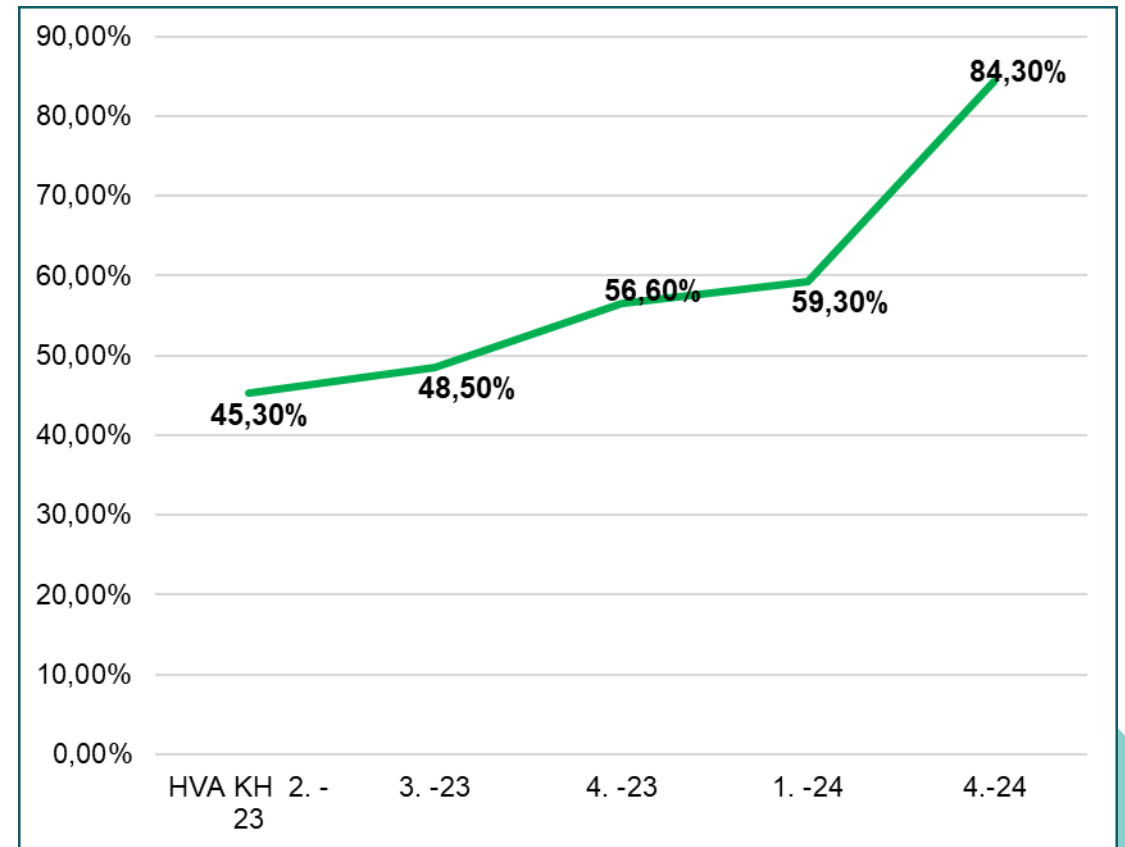
2.2 Ikäihmisten hyvinvoinnista ja palvelutarpeista ...jatkuu

Eri yhteyksissä, kuten esimerkiksi vanhusneuvoston ja yhdyspintatyöryhmien keskusteluissa ja sosiaalisen raportoinnin kautta (vuoden 2024 jälkimmäisen puoliskon raportoinnissa vastauksia yhteensä 110) on ikäihmisten hyvinvointiin ja palveluihin liittyen tuotu esiin monenlaisia ilmiöitä ja huolia. Keskusteluissa ja sosiaalisessa raportoinnissa esille on noussut mm. seuraavia asioita ja ratkaisuehdotuksia:

- **Ikäihmisille suunnattujen palveluiden puutteet:** Ikäihmisten kotihoito ja muut palvelut ovat riittämättömiä, mikä johtaa huonokuntoisten vanhusten kotiuttamiseen ilman riittävää tukea. Tämä aiheuttaa huolta omaisille ja lisää riskiä vakaville onnettomuuksille. → Ikäihmisille tulisi tarjota riittävästi peruspalveluita ja mahdollisuus yhteisölliseen asumiseen toimintakyvyn säilyttämiseksi.
- **Perhehoidon haasteet:** Perhehoitajien toimeentulo ja ikäihmisten mahdollisuus perhehoitoon ovat uhattuna. → Perhehoidon kehittämistä ja tunnetuksi tekemistä ehdotetaan muiden hoitomuotojen rinnalle.
- **Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyön puutteet:** Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyö on riittämätöntä, mikä vaikeuttaa asiakkaiden ongelmien kokonaisvaltaista hoitoa. → Yhteistyön lisääminen parantaisi tuloksia merkittävästi.
- **Ikäihmisiin kohdistuvat huijaukset:** Yleistyneet ikääntyneisiin kohdistuvat huijaukset → Emme pysty suojaamaan ihmisiä huijauksilta kaikilta osin, mutta voisimme kuitenkin varoittaa eri yhteyksissä.
- **Asuntojen ja asumispalveluiden vähäisyys, kun ikääntyneellä henkilöllä on erityisiä tuen tarpeita:** Yli 65-vuotiaille vaikeita mielenterveyssairauksia sairastaville samoin kuin päihteitä käyttäville ei ole tarjota asuntoja tai asumispalveluita, joissa olisi riittävä tuki → Tuetumpaa asumista vaikeasti asutettaville (hädetyille, päihderiippuvaisille, mielenterveys pulmaisille). Päihteitä käyttävien ikääntyneiden asumispalveluja tulisi selvittää yhteistyössä naapurihyvinvointialueiden kanssa.
- **Yksinäisyys ja itsetuhoiset ajatukset:** Ikäihmisiä tulee enenevässä määrin mielenterveys- ja päihdepalveluihin yksinäisyyden ja itsetuhoisten ajatusten tai ajatelmien kanssa. Taustalla on pelkoja liittyen omaan pärjäämiseen, ja jos jotain tapahtuu, kuka auttaa. → Iäkkäille yksinäisille suunnattuja matalan kynnyksen paikkoja ja yhteisöllisen ilmapiirin ja ympäristön tarjoavaa asumista.
- **Ikäihmisten digitaalisten ja puhelinpalvelujen käyttöön liittyvät haasteet:** Ikäihmisiltä on noussut huoli, miten palveluihin pääsee. Soittoajat ja takaisinsoittoajat koetaan haastavina. → Väestön tasa-arvoinen kohtelu ja palveluiden takaaminen, viestinnän monikanavaisuus ja palveluneuvonnan ja -ohjauksen toimivuus.

2.3 Palvelutarpeen arviointi ikäihmisten palvelujen toimialalla

- Ikäihmisten palveluiden toimialalla hyödynnetään iäkkäiden palvelutarpeen arviointiin sekä asiakas-, hoito-, ja kuntoutussuunnitelman laatimiseen RAI-järjestelmää. **RAI-järjestelmä** (Resident Assessment Instrument) on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, jonka käyttöön iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa myös vanhuspalvelulaki velvoittaa (2012/980 § 15a).
- RAI-arvioinnin tuottaman tiedon avulla palvelut pystytään suunnittelemaan yksilöllisesti ja kohdentamaan tarpeenmukaisesti heille, jotka niitä tarvitsevat. Arviointi on myös yhdenmukaista ja monipuolista.
- Tavoitteena on, että asiakas osallistuu itse arviointiin eli asiakas on mukana hoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Esim. joulukuun 2024 tilanteen mukaan 84,30 % kotihoidon asiakkaista osallistui RAI-arviointinsa tekoon (kuvio 2).
- RAI-arvioinnin kysymyksillä kartoitetaan keskeisimpiä asiakkaan terveydentilan ja hoidon osa-alueita. RAI-arviointi auttaa henkilöstöä huomioimaan oleelliset asiat ja muutokset asiakkaan voinnissa ja toimintakyvyssä. Arvioinnissa ammattilainen kerää tietoa esimerkiksi asiakkaan arkisuoriutumisesta, kognitiivisesta toimintakyvystä, psyykkisistä oireista, sosiaalisesta osallisuudesta, kuntoutumisen voimavaroista sekä lähipiiriltä saamastaan tuesta.
- Kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkaille RAI-arviointi tehdään puolivuositain tai useammin, mikäli asiakkaan tilanteessa tai toimintakyvyssä tapahtuu olennaisia muutoksia.

Kuvio 2. Asiakas osallistuu oman RAI-arviointinsa tekoon kh:ssa, kehitys HVA:lla aikamääreet vuositasolla osavuosiakoontien mukaan siten, että
1. (1.1.-31.3.) 2. (1.4.-30.6.) 3. (1.7.-31.9.) 4. (1.10.-31.12.)

2.3 Palvelutarpeen arviointi ikäihmisten palvelujen toimialalla ...jatkuu

- RAI:sta on käytössä eri asiakasryhmille eri kokonaisuuksia seuraavasti:
 - Asiakasohjaus: RAI Screener, mutta on siirtymässä interRAI-CHA
 - Kotihoito: interRAI-HC
 - Ympärivuotokautinen hoito: interRAI-LTCF
- RAI:n lisäksi ikäihmisten palveluissa on käytössä RehabScreen. Se on yli 70-vuotiaiden asiakkaiden RAI-tietoon perustuva tekoälypohjainen tuki, jota kotihoidon ammattilaiset hyödyntävät työssään. RehabScreen tuottaa ennusteita äkillisen toimintakyvyn laskun riskistä, kaatumisen riskistä ja kiputilanteiden riskistä seuraaville 6 kk:lle. Näiden herätteiden pohjalta asiakas ohjataan kotihoidon fysioterapeutin konsultaatioon mahdollisten kuntoutussuunnitelmien päivittämiseen.

2.4 Asiakastyytyväisyys ikäihmisten kotihoidossa ja asumispalveluissa

- THL:n toteuttaa lakisääteisen ([980/2012, 24 a §](#)) kansallisen vanhuspalvelujen seurantakyselyn joka toinen vuosi säännöllisen kotihoidon sekä pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen 65 vuotta täyttäneille asiakkaille. Kysely tuottaa valtakunnallista vertailutietoa, asiakkaiden kokemuksia palvelun laadusta sekä tietoa siitä, vastaako palvelu asiakkaiden toiveisiin ja tarpeisiin. THL:n **Kerro palvelustasi – Kansallinen vanhuspalvelujen asiakastyytyväisyyden seurantakyselyn**¹ toteutettiin alkuvuodesta 2024.
- Oma Hämeen **kotihoidon yksiköistä** seurantakyselyyn vastasi yhteensä 421 asiakasta 17:stä eri kotihoidon yksiköstä. Vastausprosentti kyselyyn oli 32%. Keskimäärin Oma Hämeen kotihoidon asiakkaiden seurantakyselyn tulokset olivat samansuuntaiset, kuin valtakunnalliset tulokset. Asiakkaiden palvelulle antamansa suositteluindeksi (NPS) oli 8,4. Kanta-Hämeen NPS-luku oli 40, mikä on hieman valtakunnallista tasoa (46) matalampi
- Toiveiden huomiointiin täysin tai melko tyytyväisiä vastanneista oli 86 % ja avun saannin riittävyteen 90 %. Kyselyssä väittämään ”Hoitajilla on tarpeeksi aikaa minulle” täysin tai melko samaa mieltä oli 70 % vastanneista. Yksinäisyyttä koki vastanneista harvoin tai ei koskaan 68 % ja olonsa täysin tai melko turvalliseksi 86 %.

¹ [Leppäaho S, Havakka P, Sorvali J \(2024\) Vanhuspalvelujen asiakastyytyväisyys vuosina 2022 ja 2024 – mikä on muuttunut? Tutkimuksesta tiiviisti 41/2024. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Helsinki.](#)

- Virkistystoimintaan ja ulkoilumahdollisuuksiin tyytyväisiä oli noin puolet vastanneista. Ruokaan ja ateriapalveluun tyytymättömiä vastanneista oli vain 8 %. 15 % vastanneista koki, etteivät rahat riitä tarvittaviin palveluihin.
- Etäpalvelu on kyselyn ajankohtana ollut käytössä vain osassa kotihoidon yksiköitä. Näistä yhdeksästä yksiköstä täysin tai melko tyytyväisiä etäpalveluun on ollut hieman yli puolet vastaajista. Nykyiseen elämäänsä täysin tai melko tyytyväisiä oli 70 % vastanneista.

NPS-suosittelemisindeksi (Net Promoter Score) mittaa asiakastyytyväisyyttä suosittelun näkökulmasta. Asiakkaat vastaavat kysymykseen ”Kuinka todennäköisesti suosittelisit saamaasi palvelua läheisellesi?” asteikolla 0–10 (en suosittelisi – suosittelisin lämpimästi). Vastajat on luokiteltu suosittelijoihin (9–10), passiivisiin (7–8) ja arvostelijoihin (0–6). NPS lasketaan vähentämällä suosittelijoiden prosenttiosuudesta arvostelijoiden prosenttiosuus.

NPS-tulos on joko negatiivinen tai positiivinen kokonaisluku väliltä -100–100.

- **Ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiden** (oma ja yksityinen palvelutuotanto yhteensä) osallistumisaktiivisuus Kanta-Hämeen hyvinvointialueella oli maan keskitasoa (84 %).
- Asumispalveluiden asiakkaiden palvelulle antaman suositteluindeksi (NPS) oli 8,1. Kanta-Hämeen NPS-luku oli 32, mikä on hieman valtakunnallista tasoa (36) matalampi.

2.5 Palautejärjestelmät palvelujen kehittämisen tukena

- Tällä hetkellä asiakaskokemuksen seurannassa käytettävissä olevana palautekanavana on Oma Hämeen verkkosivujen sähköinen palautekanava. Suoraa palautetta voi antaa yksikön lähijohtajalle että henkilöstölle. Nämä palautteet käsitellään yksikön lähijohtajan toimesta. Ammatillaiset voivat kirjata palautejärjestelmään myös suullisesti saatua palautetta.
- Ikäihmisten palveluissa ollaan parhaillaan kehittämässä palautejärjestelmää. Ikäihmisten hyvinvoinnista, palvelutarpeista ja asiakaskokemuksesta kertyvän palautteen avulla voidaan saavuttaa entistä parempi asiakasymmärrys ja hyödyntää sitä toiminnan kehittämisessä. Kertyvän palautteen käsitteleminen ja hyödyntäminen täysipainoisesti nähdään tärkeänä.
- Asiakasohjausyksikön ensilinjan ja kotihoidon lyhytaikaisen yhteisöllisen asuminen palautekysely tekstiviestinä on parhaillaan kehitteillä. Ne on tarkoitus ottaa käyttöön, kun tekniset haasteet saadaan ratkaistua.
- Ikäihmisten asiakasohjaus on laajentamassa ja ottamassa käyttöön systemaattista asiakastytyväisyyskyselyä tai palautekanavaa esim. palvelutarpeen arviointikäyntien ja muiden asiakaskontaktien jälkeen.
- Kuten edellä kerrottiin asiakaskokemusta on kartoitettu kahden vuoden välein THL:n kyselyllä. Välivuosien aikana tiedonkeruu toteutetaan oman asiakaskyselyn avulla. Ympäri vuorokautisessa hoidossa ensimmäinen oma asiakaskysely tehdään keväällä 2025. Tiedonkeruussa ovat tuolloin apuna HAMK:n opiskelijat. Myös kotihoidon oma asiakaspalautekysely on kehitteillä ja jatkossa palautetta tullaan keräämään säännöllisin asiakaskyselyin niin asumispalveluissa kuin kotihoidossakin. Tavoite on, että Oma Hämeen oma kysely on vertailukelpoinen edellä kerrotun THL:n kyselyn kanssa. Kysely toteutetaan sekä omassa että yksityisessä palvelutuotannossa.
- Henkilöstön hyvinvointikysely toteutetaan hyvinvointialueella kerran vuodessa. Henkilöstöllä on mahdollisuus antaa palautetta suoraan lähijohtajalle tai sille ketä palaute koskee. Lähijohtajat pitävät yksiköissä vähintään kerran kuukaudessa yksikköpalavereita, joissa henkilöstöä kuullaan. Lisäksi epäkohtailmoituksen voi tehdä nimettömästi käyttäen Spro-järjestelmää.

3

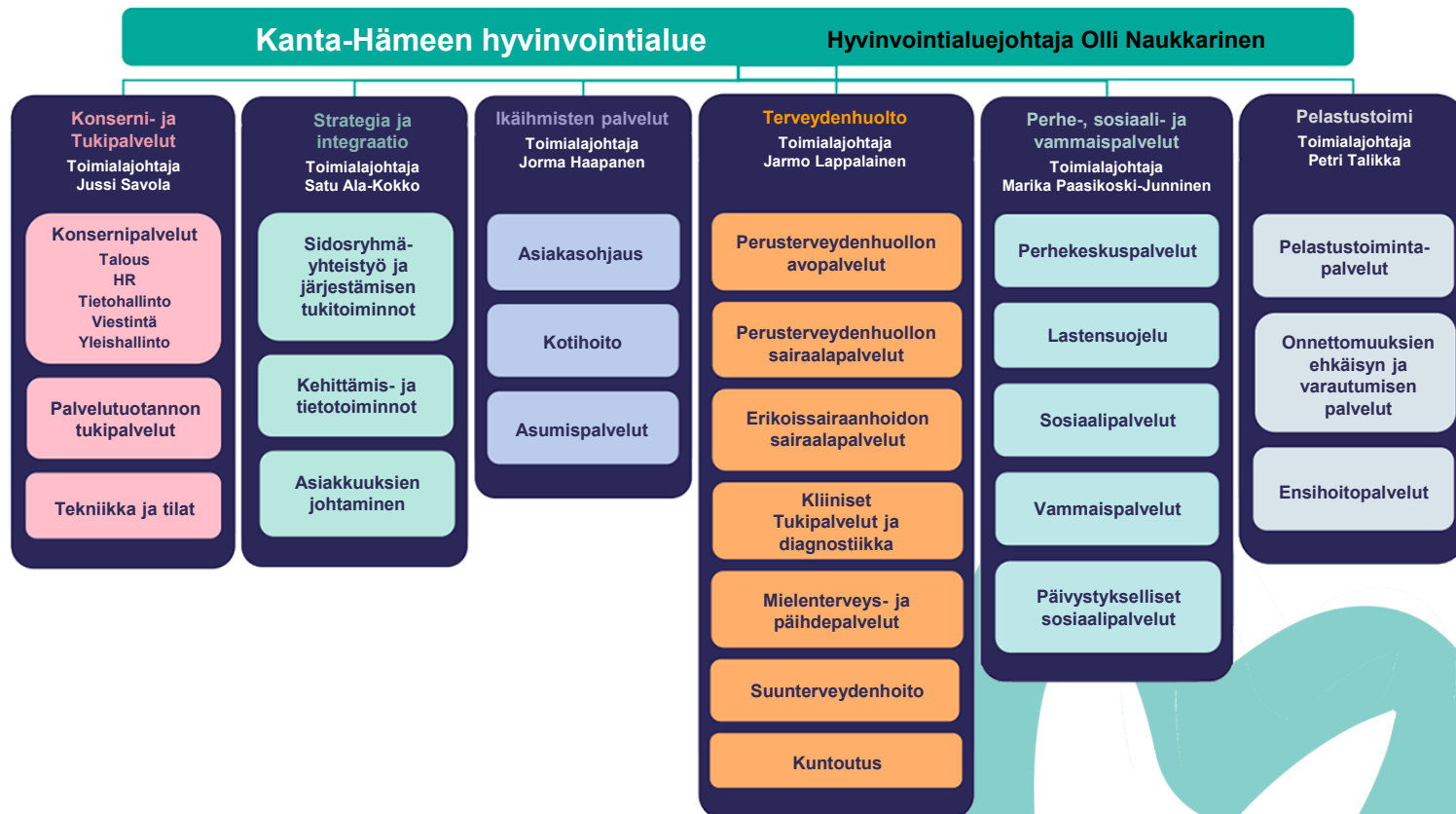
Ikäihmisille suunnatut palvelut hyvinvointialueella ja niiden kehittämisen suuntaviivat

3.1 Palvelujen organisoituminen

- Ikäihmiset tulee huomioida laajasti koko hyvinvointialueen toiminnassa, sillä heitä kohdataan ja heihin liittyviä asioita käsitellään useilla toimialoilla. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella ikäihmisten kysymyksiin keskittyvät etenkin ikäihmisten palvelujen ja terveydenhuollon palvelujen toimialat. Vammaispalveluiden piirissä olevat asiakkaatkin ikääntyvät. Myös pelastustoimi on ko.väestöryhmän kannalta keskeinen.

- Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden kannalta keskeisimpiä toimijoita ovat
 - Perusterveydenhuollon avopalvelut
 - Päivystys- ja vastaanotto toiminta
 - Kuntoutus
 - Puhe-, toiminta- ja fysioterapiapalvelut
 - Perusterveydenhuollon sairaalapalvelut
 - Suun terveydenhuolto
 - Mielenterveys- ja päihdepalvelut
 - Vammaispalvelut
 - Sosiaalipalvelut
 - Aikuissosiaalityö
 - Kotoutumista edistävät sote-palvelut
 - Erikoissairaanhoidon sairaalapalvelut
 - Erikoisalojen poliklinikka
 - Ikäihmisten palvelut
 - Asiakasohjaus
 - Kotihoito
 - Asumispalvelut
 - Ensihoitopalvelut

3.2 Ennaltaehkäisevät kuntoutuspalvelut

- Toimintamallin tavoitteena on tavoittaa ne iäkkäät kantahämäläiset, joiden toimintakyky on vaarassa heiketä niin, että he tarvitsevat ulkopuolista apua. Ikääntyvän toimintakyvyn heikentymisen merkkienä perusliikkuminen vaikeutuu. Tilanne voidaan tunnistaa ikääntyvien asiakasohjauksessa, terveydenhuollon palveluissa, apuvälinepalveluissa asiakkaan hakiessa liikkumisen apuvälinettä tai vaikka päivystyksessä kaatumisen seurauksena.
- Varhaisen vaiheen kuntoutuksella pienillä voimavaroilla saadaan merkittävä toimintakyvyn parantaminen ja ehkäistään asiakkaiden joutuminen palveluiden piiriin. Oikea-aikaisella kuntoutuksella voidaan vähentää raihnaisia vuosia ja siten myös palveluiden tarvetta elämän loppuvaiheessa.
- Asiakkaille tehdään kaatumisvaaran riskinarviointi ja jos ei asiakkaalla ole kotihoidon palveluita, hänet ohjataan ennalta ehkäisevään kuntoutustiimin arviointiin. Kuntoutusta voidaan toteuttaa **kuntien liikuntapalveluiden erityisryhmissä, kuntoutuspalveluiden voima-tasapainoryhmissä** lähipalveluna tai **kotikuntoutuksena**.

3.3 Muut kuntouttavat palvelut

- **Kuntoutuminen** on tavoitteellisesti etenevä, kuntoutujan ja asiantuntijoiden yhdessä suunnittelema prosessi, joka edellyttää edetäkseen pääsääntöisesti kuntoutujan omaa aktiivista toimintaa eikä sitä voida tehdä kuntoutujan puolesta. **Omakuntoutusta** tuetaan ammattitaitoisella vuorovaikutuksella, ohjauksella ja seurannalla. Kuntoutuksen perusteena on aina kuntoutujan senhetkinen toimintakyvyn edellyttämä, lääketieteellisesti perusteltu yksilöllinen kuntoutustarve. Kuntoutuksen tavoitteena on parantaa toimintakykyä sekä auttaa asiakasta löytämään keinoja omakuntoutuksen tueksi.
- **Fysioterapeutin suoravastaanotto** on tarkoitettu erilaisten akuuttien tukielinvaivojen tutkimukseen, arviointiin ja hoitoon. Fysioterapeutin yhteydenoton saa fysioterapeutin chat-palveluiden kautta, 116117-puhelinpalvelun ja kuntoutuksen ensilinjan kautta sekä ottamalla yhteyttä terveysasemalle.
- **Vaikean sairauden ja tapaturman jälkeinen kuntoutus** on alkuvaiheessa intensiivistä ja kun kuntoutuksella ei voida enää toimintakykyä lisätä, siirrytään toimintakykyä ylläpitävään kuntoutukseen, jolloin opittujen omakuntoutuksen keinojen käyttö on merkittäviä asiakkaan arjessa toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Kuntoutuksen tarkoitus on vähentää vaikean sairauden aiheuttamaa vammautumista ja joutumista raskaiden palveluiden piiriin. Moniammatillinen kuntoutustyöryhmä arvioi tarvittaessa asiakkaan kuntoutustarvetta ja keinoja.
- Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osastoilla kuntoutus on moniammatillista kuntouttavaa hoitotyötä sekä kuntoutuksen ammattilaisten (fysioterapeutti, toimintaterapeutti, puheterapeutti) tuottamaa terapiaa.
- **Jalkaterapialla** pyritään estämään jalkahaavojen syntymistä sekä amputaatiota riskissä oleville.
- **Kuulon kuntoutus**, huonokuuloisen jatkuva kuulokojeen käyttö tukee toimintakykyä. Hoitamaton huono kuulo lisää riskiä sairastua dementiaan ja vaikuttaa kognitiivisiin kykyihin kuten muistiin, kieleen, havaitsemiseen ja oppimiseen.
- **Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineitä** käytetään parantamaan asiakkaan toimintakykyä sekä tukemaan kotona selviytymistä.

3.4 Avosairaanhoito

- Avosairaanhoidon tehtävänä on sairauksien tunnistaminen ja pitkäaikaissairauksien hoito ja seuranta sekä kansansairauksien riskien (esim. kolesteroli, verenpaine, tupakointi, ylipaino) tunnistaminen ja hoito.
- Avosairaanhoidon palveluihin kuuluvat lääkärin ja sairaanhoitajien kiireellinen ja kiireetön vastaanotto terveysasemilla.
- Ikääntyneille tärkeä palvelu ovat vuosittaiset riskiryhmien kausirokotukset (influenssa- ja koronarokotukset) ja muut tarvittavat rokotukset.
- Perusterveydenhuollon avopalveluissa otetaan käyttöön hoidon jatkuvuusmalli 2025 alkaen: aluksi määritetyille asiakkaille (jatkuva tai monialainen palveluntarve) nimetään omalääkäri ja omahoitaja. Mallia laajennetaan asteittain. Hoidon jatkuvuutta tukemaan ammattilainen ja asiakas laativat yhdessä terveys- ja hoitosuunnitelman, joka on näkyvissä OmaKanta-palvelussa. Asiakkaiden, joille omalääkäri ja omahoitaja nimetään, on suositeltavaa asioida kaikissa tilanteissa omien nimettyjen ammattilaisten kanssa terveysaseman auki ollessa.
- Avosairaanhoito saa tarvittavat konsultaatiot erikoissairaanhoidosta.
- Sujuvan yhteydenottokanavan tarjoaa sairaanhoitaja-chat, jota kautta on mahdollista saada ohjausta, neuvoja ja tarvittaessa myös lääkärin konsultaatio.
- Yhteydenottokanavien selkiyttämiseksi puhelinnumeroita on vähennetty ja koko hyvinvointialueella kiireellisissä asioissa palvelee Päivystysapu 116 117 kiireellisen hoidon ensilinja.
- **Omaishoitajalla** on oikeus vapaaehtoiseen maksuttomaan terveystarkastukseen. Terveystarkastuksessa selvitetään yleistä terveydentilaa ja tarjotaan tietoa ja neuvoja terveyteen ja hyvinvointiin liittyen. Terveystarkastuksia tehdään yleensä kahden vuoden välein.
- **Etäryhmät** ovat verkossa toteutettavia ryhmätapaamisia, joissa keskitytään tiettyyn terveyden tai hyvinvoinnin teemaan. Osa ryhmistä on kaikille avoimia, joihinkin pääsee mukaan ammattilaisen suosituksesta. Ryhmiin osallistuminen ei vaadi erityisiä taitoja tai välineitä. Niihin voi liittyä omalta kotisohvalta, kunhan käytössä on internetyhteys ja tietokone, tabletti tai älypuhelin.

3.5 Suun terveydenhuolto

- Suun terveys on tärkeä osa ikäihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyden edistämistä. Hyvä suun terveys vaikuttaa merkittävästi elämänlaatuun, hyvinvointiin, toimintakykyyn ja yleisterveyteen, ja sen ylläpitäminen vaatii erityistä huomiota ikääntyessä.
- Kanta- Hämeen hyvinvointialueen suun terveydenhuollon asiakkaista n. 25 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–31.12.2024). Ikäihmisten suun terveyden hoito hyvinvointialueella vaatii jatkuvaa kehittämistä ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Ennaltaehkäisevät toimenpiteet, omahoidon tukeminen ja teknologian hyödyntäminen ovat keskeisiä tulevaisuuden tarpeita, joilla voidaan tukea ja edistää ikäihmisten suun terveyttä ja hyvinvointia.

Palveluiden nykytilanne

- Ikäihmisten suun terveydenhoitoon Kanta- Hämeen hyvinvointialueella kuuluu perushoito, kuten suun terveystarkastukset, suusairauksien ennaltaehkäisy, omahoidon ohjaus, iensairauksien hoito sekä hampaiden paikkaus- ja juurihoidot. Erikoishoitoa, kuten oikomista, suu- ja leukakirurgiaa sekä protetiikkaa, tarjotaan sekä perusterveydenhuollossa että Kanta-Hämeen keskussairaalassa suupoliklinikalla.

- Suun terveydenhuolto järjestää lisätukea ja suun terveystarkastuksia ikääntyneiden palveluasumisen piirissä oleville. Lisäksi pyritään varmistamaan autettavan henkilön suun hoidosta vastaavien ammattilaisten osaaminen kouluttamalla henkilökuntaa sekä alan opiskelijoita teknologiaa hyödyntämällä.

3.5 Suun terveydenhuolto ...jatkuu

Tavoitteet

- **Ennaltaehkäisy ja omahoidon tukeminen:** Tavoitteena on, että ikäihmiset saavat riittävästi tietoa ja tukea omahoidossa. Tämä sisältää säännölliset suun terveystarkastukset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet, kuten fluorihoidot ja suun puhdistukset.
- **Yhteistyö hoitotiimien kanssa:** Suun terveyden ylläpitäminen vaatii moniammatillista työpanosta. Hoitohenkilökunnan ja alan opiskelijoiden kouluttaminen suun terveyden merkityksestä ja oikeista hoitokäytännöistä on tärkeää.
- **Yhteistyön vahvistaminen:** Yhteistyötä eri hoitotiimien, tulosalueiden, hankkeiden ja toimintamallien välillä tulee vahvistaa, jotta ikäihmisten suun terveyden hoito olisi mahdollisimman kattavaa. Jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntäminen on kustannus- ja resurssitehokasta.

Tulevaisuuden tarpeet

- **Suun terveyden integrointi osaksi kokonaisvaltaista hoitoa:** Suun terveyden tulisi olla osa ikäihmisten kokonaisvaltaista hoitosuunnitelmaa, ja sen merkitys tulisi huomioida kaikissa hoitotoimenpiteissä.
- **Tehostettu ennaltaehkäisy:** Tulevaisuudessa on tärkeää panostaa entistä enemmän ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin ja oikea- aikaiseen hoitoon.
- **Teknologian hyödyntäminen:** Digitaaliset ratkaisut, kuten mobiilisovellukset ja etäseuranta, voivat tukea ikäihmisten omahoitoa ja mahdollistaa säännöllisen yhteydenpidon terveydenhuollon ammattilaisten kanssa

3.6 Kotisairaala

- Kanta-Hämeen kotisairaala muodostuu kolmesta yksiköstä, jotka sijaitsevat Hämeenlinnassa, Forssassa ja Riihimäellä.
- Kotisairaalan tuottaa akuuttien sairauksien lyhytaikaista hoitoa ja palliatiivista hoitoa kaiken ikäisille. GerBiilin eli liikkuvan kotisairaalan palvelu tuotetaan ikäihmisten ja vammaisten palveluiden asiakkaille yhteistyössä **Ensihoidon** kanssa.
- **GerBiili eli Liikkuva kotisairaala** on 24/7 palvelua koko Kanta-Hämeen alueelle kolmella yksiköllä. Se tarjoaa myös ikäihmisten ja vammaisten palveluiden ammattilaisille tukea terveydenhuollon kysymyksissä.
- Potilaan tutkiminen, diagnoosi. ja hoito ilman siirtoa päivystyksellisiin palveluihin. Diagnoosin tekee päivystyksen kokenut akuuttilääketieteeseen erikoistunut lääkäri tai ikääntyneiden palveluiden lääkäri etänä.
- Henkilöstö:
 - 18 sairaanhoitajaa, joilla kokemusta ikääntyneiden hoidosta ja päivystyksellisestä hoidosta
 - 2 ensihoitajaa (perustaso), joilla kokemusta akuuttitilanteiden hoidosta.
- Tuotettu palvelu 2024 (lähde: Oma Häme tietoportaali)
 - GerBiili potilaat 2565
 - GerBiilin kontaktit 7664 (joista 40% käyntejä, joiden kesto ka 1h 10 min)

Vaikuttavuus

- Päivystys ja kiire vastaanottojen kontaktit yli 75 v
 - Hämeenlinnan päivystys kontaktit -10,5% asiakkaat -3,2%
 - Riihimäki kiire vastaanoton kontaktit -14,8% asiakkaat 2,5%
 - Forssan kiire vastaanotto kontaktit 5 %, asiakkaat -0,8 %, (huom. käynnistyi kesken kauden, joten luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisiin nähden)
 - Ensihoidon tehtävät yli 75 v - 18%
- Asiakas tyytyväisyys (ikäihmisten palveluiden ammattilaiset kotihoidossa ja asumispalveluissa)
 - 84 % piti palvelua hyödyllisenä
 - 81% koki itse tai asiakkaan saaneen tarvitsemansa avun
 - 92% piti GerBiilin henkilökuntaa ammattitaitoisena
 - 84% kertoi tavoittavansa GerBiilin helposti
 - 89% piti GerBiilin tarjoamaa palvelua riittävänä
- Etenkin viikonloppuisin, iltaisin ja juhlapyhinä GerBiilin palvelu ruuhkautuu ja odotusajat pitenevät.

3.7 Sosiaalityö

- **Aikuissosiaalityö** on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön antamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä yhdessä asiakkaan kanssa sekä muita tukitoimia. Aikuissosiaalityö tarjoaa tukea ja ohjausta arjen haasteissa sekä ylläpitää ja edistää yksilöiden ja perheiden turvallisuutta. Työllä tähdätään myös yhteisöjen toimivuuden lisäämiseen.
- Aikuissosiaalityö palvelee kaikkia yli 18-vuotiaita hyvinvointialueen asukkaita. Aikuissosiaalityö tarjoaa esimerkiksi ohjausta, neuvontaa, keskusteluapua, asumisen ja asunnottomien palveluita sekä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.
- Ikäihmisille suunnattuja sosiaalityön palveluita tarjotaan aikuissosiaalityön kautta silloin, kun asukkaalla ei ole tarvetta muille ikääntymisen ja esimerkiksi toimintakyvyn heikkenemisen myötä syntyville palveluille.
- **Gerontologinen sosiaalityö** on osa ikäihmisten palveluiden asiakasohjausta, Sen vahva ominaispiirre on moniammatillinen työote. Sosiaalityön osaamisen ydinaluetta ovat haastavat, monimutkaiset asiakastilanteet, joissa sopivaa ratkaisua ei tahdo löytyä.
- Tavoitteena on vahvistaa iäkkään henkilön hyvinvointia edistäviä olosuhteita sekä auttaa erilaisten sosiaalisten ongelmien ratkaisemisessa. Tavoitteena on myös löytää ikäihmisille tarpeelliset palvelut ja etuudet sekä ratkaisuja arjen vaikeuksiin, kuten elämänhallintaan, asumisen haasteisiin tai ihmissuhteisiin.
- Sosiaalityöntekijät antavat myös työyhteisöille konsultatiivista apua ja tekevät asiakastyötä eritoten gerontologisten toimintakyvyttömiä päihde- ja mielenterveysasiakkaiden sekä kaltoin kohdeltujen ikäihmisten ongelmatilanteiden ja ylipääsemättömien taloudellisten asioiden selvittelyissä. Keskeisiä työkokonaisuuksia ovat arviointityö, neuvonta ja ohjaus, tiedonhankinta sekä selvitystyö ja laaja-alainen yhteistyö eri toimialojen kesken.

3.8 Asiakasohjaus ikäihmisten palveluissa

Ikäihmisten palveluissa asiakasohjauksen kautta toteutetaan:

- **Ohjaus ja neuvonta sekä palvelutarpeiden arviointi**
 - Ikäihmisten asiakasohjaus neuvoo, ohjaa ja arvioi palveluiden tarvetta ikäihmiselle ja heidän läheisilleen. Ikäihmiselle annetaan tietoa hyvinvoinnin edistämisestä, varhaisen tuen palveluista, kotiin saatavista palveluista, kotihoidosta, asumisen palveluista sekä omaishoidosta. Ohjauksessa ikäihminen saa tietoa myös järjestöjen ja yksityisen sektorin palveluista.
 - Tarvittaessa ikäihmiselle järjestetään palvelutarpeen arviointi. Asiakasohjaus auttaa ikäihmistä löytämään hänen tilanteeseensa sopivat palvelut ja tarvittavien palveluiden oikea-aikaisen saatavuuden.
- **Hyvinvointialueen lakisääteisten palveluiden myöntäminen**
 - Palveluiden myöntämisperusteiden täytyessä asiakas saa palvelupäätöksen ja tulosidonnaissa palveluissa maksupäätöksen.
- **Palveluiden seuranta ja koordinointi.**
 - Ikäihmisten saamien palveluiden tarvetta, määrää ja riittävyttä seurataan yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Ikäihminen on oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Tarvittaessa asiakkaan palveluihin tehdään muutoksia.

- **Ikäihmisten palvelujen laskutus**

- Asiakasohjaus huolehtii hyvinvointialueen tuottamien ikäihmisten palvelujen laskutuksesta asiakkaalta.

Ikääntyneiden ensilinja

- Tulosalueelle on muodostettu toimialan keskitetty ikääntyneille kohdentuva neuvonta ja ohjaus. Ikääntyneiden ensilinjan tarkoitus on lisätä ohjauksen ja neuvonnan laatua ja vaikuttavuutta sekä saavutettavuutta (mm. tavoitettavuus, yhteydenottokanavien valikoiman laajentaminen).
- Ensilinjan avulla muut asiakasohjauksen työntekijät, kuten palveluohjaajat ja kotiutusohjaajat, voivat paremmin keskittyä työtehtäviinsä kuten arviointeihin ja palvelujen koordinoimiseen sekä seuraamiseen. Vaikuttavuuden ja palveluiden laadun kehittyminen on myös asiakaskohtaisessa työssä tavoitteena.

3.8 Asiakasohjaus ikäihmisten palveluissa ...jatkuu

Henkilöstömäärä

- Ikäihmisten palvelujen asiakasohjauksen tulosalueella on työssä n. 90 ammattilaista. Henkilöstöstä suurin ammattiryhmä on palveluohjaajat, joita on n. 59, heistä 11 on omaishoidon palveluohjaajia. Muut ammattiryhmät ovat paikkakoordinaattorit (3), kotiutusohjaajat (5), gerontologiset sosiaalityöntekijät (5), ensilinjan agentit (4) ja palvelusihteerit (19) sekä lähijohtajat (4), asiakasohjauksen asiantuntijat (2) ja tulosaluejohtaja.

Keskeiset toteutuneet kehittämistoimet tulosalueella

- Paikkakoordinointi on jo keskitetty (ympäri vuorokautisen hoiva sekä yhteisöllisen asumisen lyhyt- ja pitkäaikaispaikat että jatkossa perhehoito). Tämä mahdollistaa palveluohjaajien työn fokuoitumisen arviointiin sekä seurantaan ja toisaalta lisää sijoitustoiminnan seurannan ja koordinoinnin mahdollisuutta ja vaikuttavuutta rakennemuutostilanteessa ja sen jälkeen.
- SBM toiminnanohjausjärjestelmän neljä sovellusta on käyttöön otettu vuoden 2024 loppuun mennessä ja niiden tarkoituksena on tukea asiakasohjauksen prosessien kehittämistä ja yhdenmukaistamista ja tiedolla johtamisen kehittymistä (sovelluksista viidennen, omaishoitoa koskevan sovelluksen, laajentuminen koko hyvinvointialueen kattavaksi siirtyi tammikuuhun 2025).

- Yhteistyötä sosiaaliasiavastaavan kanssa on tiivistetty hyvinvointialueen toisen toimintavuoden aikana ja saadun palautteen perusteella. Palautetta on eritoten saatu päätösten muodon ja ymmärrettävyyden osalta. Päätöstekstejä on päivitetty vuodelle 2025 mm. sosiaaliasiavastaavalta pyydettyjen kommenttien perusteella.

3.9 Ikääntyneiden omaishoidon tuki

- Ikääntyneiden omaishoidon tuen asiakkaiden ja heidän perheidensä palvelukokonaisuuksista vastaa ikäihmisten asiakasohjaus.
- Omaishoito tarkoittaa sitä, että täysi-ikäinen läheinen hoitaa omaishoidettavaa kotona.
- Omaishoito on virallinen järjestely, josta tehdään sopimus hyvinvointialueen kanssa. Omaishoitaja saa korvauksen eli hoitopalkkion työstään, tätä korvausta kutsutaan omaishoidon tueksi.
- Asiakasohjauksen työntekijä arvioi omaishoidettavan tilanteen. Arviointi vaikuttaa myöntämispäätökseen. Päätökseen vaikuttavat mm. hoidettavan ja hoitajan toimintakyky, tarvittavan avun määrä sekä hoidon sitovuus ja jatkuvuus.
- Omaishoidon tuen lisäksi hoidettavalle voidaan järjestää muita palveluja. Hyvinvointialue tarjoaa tukea omaishoitajille, esim. hoidettavalle järjestettävä kuntouttava päivätoiminta on myös omaishoitajan arjen tukena.
- Omaishoitajan tulee olla tehtävään soveltuva myös terveyden- ja elämäntilanteen puolesta.
- Vuoden 2024 joulukuussa omaishoidon ikääntyneitä asiakkaita oli yhteensä noin 1 100 hlöä.

Palaute palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään

- Kaikille omaishoitoperheille Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle tehtiin loppuvuodesta 2023 kysely. Kyselyssä omaishoidon osalta kehitettävänä kokonaisuuksina esille nousi kautta linjan tiedon puutteet ja tiedon saantivaikeudet myös saatavilla olevista palveluista, kuten omaishoitajien terveystarkastuksista ([uutisointi 26.6.2024](#)).
- 65 vuotta täyttäneiden osalta 60 % käyttää omaishoitajan vapaapäiväoikeutta. Omaishoitaja kokee usein jäävänsä yksin asioiden kanssa ja ikäihmisten omaishoidon kohdalla kaivataan vertaistukea ja tiiviimpää yhteydenpitoa. Omaishoitoyhdistyksen antamaan apuun ja tukeen ollaan tyytyväisiä.

3.10 Perhehoito

- Perhehoito on tarkoitettu ikäihmiselle, joka ei pärjää ilman hoitoa ja huolenpitoa ja haluaa asua kodinomaisessa ympäristössä, jolloin mahdollisuus läheisiin ihmissuhteisiin, perusturvallisuuteen ja sosiaalisiin suhteisiin. Perhehoidossa ikäihminen saa tarvitsemaansa hoitoa perhehoitajalta. Hoito tapahtuu joko ikäihmisen omassa kodissa tai perhehoitajan kodissa.
- Perhehoidon avulla järjestetään joko lyhyttä, osavuorokautista tai pitkäaikaista hoitoa, asiakkaan tilanteen mukaan.
- Asiakasohjauksen työntekijä arvio ikäihmisen tilannetta yhdessä ikäihmisen ja läheisen kanssa. Arvioinnin perusteella tehdään päätös perhehoidon myöntämisestä.
- Perhehoitaja on käynyt perhehoitaja valmennuksen ja tekee hyvinvointialueen kanssa toimeksiantosopimuksen. Sopimus perustuu Perhehoitolakiin ([2015/263](#)).
- Hyvinvointialueella ikäihmisten perhehoitoa saavia asiakkaita oli tammikuun 2025 tilanteen mukaan 277.

- Oma Hämeen aluevaltuuston kokouksessaan joulukuussa (17.12.2024 §108) tekemän päätöksen mukaisesti perhehoidon (ml. kiertävä perhehoito) jatkuvuus hyvinvointialueella turvataan ja sen vaikuttavuutta kehitetään edelleen. Ikäihmisten perhehoidon myöntämisperusteet ja toimintaohje tullaan päivittämään. Samoin tullaan tekemään suunnitelma vaikuttavan ja tehokkaan toiminnan laajentamisesta yhdenvertaisesti koko maakuntaan. Suunnitelma on määrä käsitellä ensimmäisen muutostalousarvion yhteydessä.

3.11 Kotihoito

- Kotihoidon palvelujen tavoitteena on tukea asiakkaan itsenäistä toimintaa sekä ylläpitää asiakkaan elämän laatuaan kokonaisvaltaisesti. Kotihoito sisältää yksilöllisten tarpeiden mukaisen hoidon ja hoivan mukaan lukien lääkehoidon ja lääkäripalvelut.
- Kaikessa kotihoidon toiminnassa asiakkaan toimintakyvyn lisääminen on keskiössä, aktiivisesti mahdollistetaan kaikin keinoin asiakkaan kotona asuminen.
- Kotihoidon käyntien yhteydessä asiakasta voidaan ohjata tekemään toimintakykyä ylläpitäviä liikkeitä. Asiakasta myös ohjataan ja neuvotaan syömään terveellistä ja monipuolista ruokaa. Mikäli asiakas ei pysty itse valmistamaan aterioitaan, mietitään asiakkaan kanssa yhdessä vaihtoehtoinen tapa ruokailla.
- Asiakkaan vointia, toimintakykyä ja kotitilannetta arvioidaan aina kotikäyntien aikana. Asiakkaan kanssa arvioidaan hänen tarvitsemansa apuvälineet, avustetaan niiden hankkimisessa ja ohjataan niiden käytössä. Lisäksi huomioidaan kotiympäristön esteettömyys ja turvallisuus niin, että asiakkaan on mahdollista asua kotona.

Etähoitokäynti

- Etäpalvelu on kuva- ja äänivälitteistä palvelua, jossa kotona asuva asiakas ja kotihoidon hoitaja ovat kuva- ja/tai ääniyhteydessä. Etähoitokäynti on yksi tapa tuottaa kotihoidon palvelua ja se rinnastetaan kotihoidon fyysiseen käyntiin. Etäpalvelut toteutetaan kotihoidon etä- ja digikeskuksesta.

Arviointi- ja kuntoutusjakso

- Kotihoidon kuntouttavalla arviointijaksolla selvitetään yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa asiakkaan voimavarat, toimintakyvyn ja kuntoutumisen mahdollisuudet. Lisäksi arvioidaan aktiivisesti asiakkaan palvelun tarvetta. Arviointien tuloksia hyödynnetään, kun asiakkaan kanssa tehdään suunnitelmaa mahdollisesta jatkohoidosta. Arviointi- ja kuntoutusjaksoa toteuttavat seudulliset arviointi- ja kuntoutustiimit, jotka sijaitsevat Hämeenlinnan, Riihimäen, Forssan ja Ydin-Hämeen seuduilla. Arviointi- ja kuntoutustiimin henkilöstö koostuu fysioterapeuteista, lähi- ja sairaanhoitajista.

3.11 Kotihoito ...jatkuu 2/4

Säännöllinen kotihoito

- Jos palvelutarpeen arvioinnissa todetaan, että asiakas tarvitsee kotona asumisen tueksi säännöllistä kotihoidon palvelua, asiakkaalle aloitetaan palvelu heti arviointi- ja kuntoutusjakson jälkeen. Yhdessä asiakkaan kanssa tehdään hänelle yksilöllinen ja tavoitteellinen hoito- ja palvelusuunnitelma. Kotihoidon palvelut tuottaa asiakkaan oman alueen kotihoito.
- **Tehostettu kotikuntoutusjakso** tähdätään asiakkaan toimintakyvyn paranemiseen ja se voidaan aloittaa säännöllisen kotihoidon asiakkaalla, kun fysioterapeutti arvioi sen tarpeelliseksi. Jakson aikana asiakas saa fysioterapeutilta ohjausta ja tukea fyysisten harjoitteiden suorittamiseen ja itsenäiseen kuntouttamiseen asiakkaan oman tavoitteen saavuttamiseksi. Jakson toteuttavat arviointi- ja kuntoutustiimin fysioterapeutit yhteistyössä asiakkaan oman alueen kotihoidon kanssa.

Tilapäinen kotihoito

- Asiakkaan tarvitsema avun tarve voi olla myös lyhytkestoista. Tällöin puhutaan tilapäisestä kotihoidon palvelusta, joka on kestoltaan maksimissaan kolme kuukautta. Tilapäistä kotihoitoa toteuttavat asiakkaalle sama henkilöstö kuin säännöllisen kotihoidon palveluakin.

Kuntouttava päivätoiminta

- Kuntouttava päivätoiminta on kerran viikossa asiakkaalle tarjottavaa monipuolista toimintaa, jolla edistetään ja ylläpidetään kotona asuvan ikäihmisen kokonaisvaltaista toimintakykyä. Toiminta on asiakkaan omia voimavaroja arvostavaa, kuntouttavaa ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää.
- Oma Hämeessä toteutetaan kuntouttavaa päivätoimintaa yhdeksässä yksikössä. Työntekijät ovat käyneet Kunnan hoitaja -koulutuksen, joka antaa valmiuksia ja työmenetelmiä työntekijöille edistää asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista.
- Päivätoiminnan palvelumuotoja ovat etäpäivätoiminta, osapäivätoiminta ja kokopäivätoiminta.

3.11 Kotihoito ...jatkuu 3/4

Lyhytaikainen ja pitkäaikainen sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen

- Kotihoidon tulosalue tuottaa palveluna lyhytaikaista ja pitkäaikaista sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista. Niiden tarkempi palvelumäärittely löytyy tämän asiakirjan luvusta 5.
- Yhteisöllisen asumisen toimintamalli valmistui kevään 2024 aikana, jonka jälkeen on aloitettu toimintamallin vakiinnuttaminen pysyväksi. Toiminta on siirtynyt asumispalveluista kotihoidon tulosalueelle vuoden 2025 alusta.

Teknologiset ratkaisut kotihoidossa

- **Lääkeautomaatti**
 - Lääkehoidon tukena kotihoito hyödyntää automaattisia lääkeannostelijoita eli lääkeautomaatteja. Laitteen avulla tuetaan ja toteutetaan asiakkaan itsenäistä ja turvallista lääkkeenottoa. Laitteet muistuttavat asiakasta lääkkeenotosta ja annostelee lääkkeet hänelle oikea-aikaisesti
- **Hyvinvointi- ja turvateknologia**
 - Kotona asumista voidaan turvata erilaisten teknologioiden avulla, yleisin esimerkki on turvapuhelin.
- **Mobiili ovenavaus**
 - Kotihoito käyttää ensisijaisesti älypuhelimilla tapahtuvaa mobiili ovenavausta säännöllisen kotihoidon asiakkailla. Toiminnolla tavoitellaan avainturvallisuuteen liittyvien riskien minimointia ja palvelun sujuvuuden takaamista.

3.11 Kotihoito ...jatkuu 4/4

Vuoden 2024 joulukuun tilanteen mukaan

- Säännöllisiä kotihoidon asiakkaita on n. 2140, joista
 - Oman tuotannon palveluissa n. 1900
 - Ostopalveluissa n. 200
 - Palveluseteliasiakkaina 335
 - Tilapäisen kotihoidon sekä arviointi- ja kuntoutusjakson asiakkuuksia on n. 250
- Yhteisöllisen asumisen (aikaisemmin palveluasumisen) asiakkaita on yhteensä noin 145, joista
 - Oman tuotannon palveluissa 5 asiakasta
 - Ostopalveluissa 140 asiakasta
- **Kuntouttavaa päivätoimintaa** tuotetaan 9 yksikössä Kanta-Hämeen alueella, yhteensä asiakkaita on noin 560 / kk.
- Etäpalvelun osuutta kasvatetaan. Tällä hetkellä lääkeautomaatteja on noin 450 asiakkaalla ja etähoivapalvelua 180 asiakkaalla.
- Asiakkaan luona tapahtuvan (välittömän) työajan osuutta pyritään lisäämään.

Henkilöstö

- Kotihoidossa on yhteensä n. 700 työntekijää. Valtaosa työntekijöistä on lähihoitajia (n. 457) ja sairaanhoitajia (n. 68), jotka vastaavat asiakkaan hoidosta ja hoivasta. Arviointi- ja kuntoutustiimeissä on kuntouttamisen ammattilaisia, fysioterapeutteja (n. 16) ja kuntouttavassa päivätoiminnassa on asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämistä ja kotona selviytymisen tukemista edistäviä työntekijöitä (n. 20). Lisäksi määräaikaisia lähi- ja sairaanhoitajia on kotihoidossa n. 100. Kotihoidon henkilöstöön kuuluvat myös tulosaluejohtaja, kaksi päällikköä, 24 lähijohtajaa, kotihoidon asiantuntija sekä palvelusuunnittelija.
- Vuoden 2024 aikana monien toimenpiteiden avulla henkilöstötilannetta on pystytty parantamaan eri alueilla, myös kotihoidon ostopalveluita käytetään oman tuotannon rinnalla.

3.12 Asumispalvelut

- **Ympäri vuorokautisella palveluasumisella** tarkoitetaan sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua (ent. tehostettu palveluasuminen). Tarkempi määrittely on sisällytetty tämän asiakirjan lukuun 5.
- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asiakas asuu turvallisesti asumisyksikössä, jossa hän saa hoitoa ja huolenpitoa ympäri vuorokauden.
- Ympäri vuorokautista palveluasumista tuotetaan
 - **Lyhytaikaisena (ympäri vuorokautisena) palveluasumisena** (LYP), jossa oleellista on tuottaa asiakkaalle mahdollisimman tarkoituksenmukainen hoito tarpeen mukaan. Lyhytaikainen palveluasuminen ei ole ensisijaisesti lähipalvelua.
 - **Pitkäaikaisena (ympäri vuorokautisena) palveluasumisena** (PYP), jolloin asiakkaalle pyritään löytämään paikka mahdollisimman läheltä kotia, tarkoituksenmukaiselta alueelta ja tarvittaessa kuntarajoja ylittäen. Pitkäaikainen palveluasuminen on lähipalvelua.
- **Laitosasuminen** päättyy vuoteen 2027 mennessä. Palvelupäätöksiä laitospalveluun ei enää tehdä, joten uusia asiakkuuksia ei sinne nykyisellään synny.

Asumispalveluille arviointi- ja kuntoutusyksiköt

- Kaksi perusterveydenhuollon sairaalan osastoa tullaan muuttamaan vuoden 2025 aikana ikäihmisten palvelujen arviointi- ja kuntoutusyksiköiksi.
- Arviointi- ja kuntoutusyksiköt toimivat ensisijaisesti sairaalasta jatkohoidon ja kuntoutuksen tarpeessa olevien asiakkaiden jatkohoitopaikkana.

3.12 Asumispalvelut ...jatkuu

Vuoden 2024 joulukuun tilanteen mukaan

- Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen, yhteensä asiakkaita n. 1460
- Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen, sis. laitoshoido, yhteensä paikkoja n.180 (asiakkaita esim. joulukuussa n. 930)
- Oma tuotanto pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset asiakkaat yhteensä n. 935 asiakasta
- Ostopalvelut pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset asiakkaat yhteensä n. 710
- Palveluseteliasiakkaat yhteensä 29
- Ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys yli 75 vuotiaista 7,14 %.
Oman tuotannon osuus kattavuudesta 4,06 % ja yksityisen palvelutuotannon osuus kattavuudesta 3,08 %.

Henkilöstö

- Asumispalveluissa on n. 950 työntekijää. Valtaosa työntekijöistä on lähihoitajia (n. 680), jotka vastaavat asiakkaan päivittäisestä hoidosta ja hoivasta yhdessä sairaanhoitajien (n. 98), hoitoapulaisten (7) ja hoivaavustajien (67) kanssa. Toimintakyvyn ylläpitämisen ja edistämisen ammattilaisia asumispalveluissa ovat fysioterapeutit (9) ja kuntohoitajat (4) sekä ohjaajat (4). Lähijohtajia on 21, kaksi päällikköä, asiantuntija sekä tulosaluejohtaja.

3.13 Potilasasiavastaava ja sosiaaliasiavastaava

- Potilas- ja sosiaaliasiavastaavat neuvovat potilaita ja sosiaalihuollon asiakkaita heidän asemaansa ja oikeuksiinsa liittyvissä asioissa. Heidän tehtävänä on toimia potilaan ja asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.
- Potilas- ja sosiaaliasiavastaavien tehtäviin kuuluu neuvoa ja tarvittaessa avustaa potilasta ja asiakasta muistutuksen tekemisessä. Samoin he neuvovat, miten esimerkiksi kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus tai potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus pannaan vireille. Palvelu on maksutonta.
- Potilaina tai asiakkaina olevien aseman ja oikeuksien kehittymistä seurataan hyvinvointialueen potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toimesta. Seurannan pohjalta kootaan vuosittain selvitys aluehallitukselle vastaavien ja toiminnan vastuuhenkilön toimesta (Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista [739/2023](#)).

4

Hyvinvointi ja sitä tukevat palvelut tehdään yhdessä - kehittämisenäkymiä

4.1 Kehittämisen suuntaviivoja

- Hyvinvointialueen palveluja kehitetään määrätietoisesti koko ajan Oma Hämeen strategian suuntaisesti. Tahtotilana on järjestää vaikuttavat palvelut, auttaa sopivalle polulle, osata ennakoita ja onnistua toisiimme luottaen. Seuraavaksi on koottu kehittämisen suuntaviivoja ikäihmisten palveluita koskien. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarkoituksena on tukea asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä auttaa ylläpitämään terveyttä ja toimintakykyä. Alueellisesti ensisijaisena tavoitteena on kotona asumisen vahvistaminen ja kehittäminen.

Asukkaille ja asiakkaille oikeat palvelut oikeaan aikaan

- Tähän tähdätään **ohjauksen, neuvonnan ja asiakasvirtojen kehittämisellä**. Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota edistetään edelleen ja palveluprosessien sisältöjä kehitetään yli tulosalue- ja toimialarajojen. Muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä tiivistetään erityisesti niiden asiakkaiden kohdalla, joilla on palvelutarvetta molemmissa. Asiakkaille nimetään vastuutyöntekijä, joka koordinoi palveluita asiakkaan (ja läheisten) kanssa yhdessä laaditun suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma takaa palveluiden jatkuvuuden, vaikka aina ei kohtaisi tuttua vastuutyöntekijää tai palveluita tuottaa osaamisen ja tehtävänsä mukaisesti joku muu ammattilainen.

- Sekä terveystalouden ennaltaehkäisevien kuntoutuspalveluiden että kotihoidon arviointi- ja kuntoutustiimin toiminnalla **vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä ajoissa** niin, että itsenäinen elämä omassa kodissa voi jatkua mahdollisimman pitkään ja vähin palvelutarpein. Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan, kuntoutetaan ja omatoimisuutta tuetaan.
- Asiakkaan luona tapahtuvan (välittömän) työajan osuutta pyritään kotihoidossa lisäämään. Näin mahdollistetaan **riittävä palveluaika asiakkaalle**, jotta omatoimisuus lisääntyy ja toimintakyky siten säilyy.
- Kotihoidossa on tehty tuotantotapa-analyysyjä. Kotihoidossa ollaan **monipuolistamassa palvelutuotantoa**, jolloin oman tuotannon rinnalla ostopalvelut määrällisesti lisääntyvät.

4.1 Kehittämisen suuntaviivoja ...jatkuu

Vaikuttavuutta ja ennakointia teknologiaa hyödyntämällä

- Lääkeautomaatin ja kuvapuhelinpalvelun käyttöönottoa kotihoidossa aktivoidaan heti asiakkaan palvelujen alkuvaiheessa. Tavoitteena, että 8 % käynneistä tapahtuisi etänä vuoden 2025 lopussa.
- Kuntouttavan päivätoiminnan vaikuttavuutta lisätään, jolloin tuetaan ikäihmisten kotona asumista toimintakykyisinä. Ensisijainen kuntouttava päivätoimintamuoto on **etäpäivätoiminta**. Sen käyttöönotto tapahtuu vuonna 2025. Lisäksi toteutetaan **etäkuntoutusta**. Tulevaisuudessa on tarkoituksena lisätä myös muun teknologian aktiivista hyödyntämistä

Onnistumisia yhdessä toimien

- Hyvinvointialueella on keskitetty **varahenkilöstö/resurssipooli**, jonka riittävyyden turvaaminen on tärkeää asumispalveluiden ja kotihoidon henkilöstövajeisiin.
- **Tilojen yhteiskäyttöä lisätään** – myös yli toimialarajojen.
- Kotisairaalan ja GerBiilin käynnistyminen tukevat kotona asumista ja mahdollistavat sairaalatasoiset palvelut kotiin, tiivis yhteistyö kotihoidon ja asumispalveluiden kanssa.

- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte)** -yhteistyö on tärkeässä roolissa ikääntyneiden hyvinvoinnin tukemisessa. Hyte-palveluohjauksessa voidaan hyödyntää **"Hyvinvointisi tueksi"- sivustoa** (eli digitaalinen palvelutarjotin), joka tulee valmistuttuaan löytymään Oma Hämeen verkkosivuilta. Sivustolle on koottu Kanta-Hämeen kuntien, järjestöjen, hyvinvointialueen ja seurakuntien hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistäviä palveluita ja toimintoja. Sivustolta löytyy lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietosisältöjä sekä kansallisia itse- ja omahoidon välineitä. Sivustoa voi ikäihminen hyödyntää myös itsenäisesti tai yhdessä läheisen kanssa tai läheisen avulla. Sivusto julkaistaan vuoden 2025 aikana.
- Ikäihmisten hyvinvointia edistetään tulevina vuosina myös Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) Terveyden edistämisen määrärahalla kahden hankkeen tuella: "Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle" ja "Ikä iloiten - selvästi eteenpäin. Ikääntyneiden toimintakykyä tukevan ryhmätoiminnan kehittäminen Kanta-Hämeessä." Molempien hankkeiden rahoitus on saatu vuosille 2025–2027.

4.1 Kehittämisen suuntaviivoja ...jatkuu

- **Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle.** Aivoterveysten edistäminen ja muistisairausten stigman hälventäminen Kanta-Hämeessä
- Hanke kehittää kuntien, alueellisten toimijoiden ja järjestöjen yhdyspinnalla olevia yhteistyökäytäntöjä. Alueella ei vielä ole yhteistä muistisairauksien ennaltaehkäisyä mallia ja se on nyt tavoitteena. Hankkeen toimenpiteinä on esimerkiksi tiedottaminen ja elintapaohjausryhmät. Lisäksi muun muassa riskitestejä suuremmalle joukolle, joten hanke toteuttaa hyvin näyttöön perustuvaa FINGER-toimintaa. Kohderyhmä on rajattu ikääntyneisiin ihmisiin ja hankkeen valmistelussa on huomioitu alueelliset ja valtakunnalliset strategiat. Eriarvoisuutta pyritään vähentämään muun muassa eri kieliryhmät huomioimalla. Hankkeeseen on suunniteltu #muistitalkoot -kampanja, jolla saadaan potentiaalisesti valtakunnallista näkyvyyttä. Hanke toteutetaan yhteistyössä Kanta-Hämeen muistiyhdistyksen ja Hämeen Ammattikorkeakoulun kanssa.

- **Ikä iloiten - selvästi eteenpäin. Ikääntyneiden toimintakykyä tukevan ryhmätoiminnan kehittäminen Kanta-Hämeessä**
- Hankkeen tarkoituksena on kantahämäläisten ikääntyneiden (eläköityvät ja yli 65-vuotiaat) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti ryhmissä, joita ei tavoiteta nykyisillä palveluilla. Hankkeessa lisätään eri toimijoiden yhteistyötä, luodaan varhaisen puuttumisen toimintamalli ja kehitetään ikääntyneiden elämän taitekohtiin ryhmäohjausta ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Hanke tuottaa hyötyä myös kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työlle. Erityisesti heikommassa asemassa oleville kohdistetaan ehkäisevää työtä ja keinona käytetään ryhmätoimintaa. Hanke hyödyntää erilaisia ryhmätoimintamalleja. Hanke toteutetaan yhteistyössä alueen kuuden kunnan (Hämeenlinna, Janakkala, Forssa, Riihimäki, Jokioinen, Hattula) kanssa.

4.2 Etsivä vanhustyö

- **Etsivä vanhustyö** on jalkautuvaa toimintaa ja sen pääperiaatteena on palveluiden vieminen yksilöiden ja ryhmien omaan ympäristöön. Etsivä vanhustyö suuntaa toimintaansa etenkin niille, joilla on tuen tarvetta hakea tai saada palveluita tai he eivät pääse asioimaan tarvittavissa paikoissa. Täten etsivän työn toimijoiden jalkautuminen parantaa löydettävien määrää sekä on joustavampaa toimintaa kuin monet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tavoitteena on luoda yksilöihin luottamuksellinen suhde, jonka avulla pystytään vastaamaan yksilön avun tarpeeseen jokaisen oman tilanteen mukaan. Yksilö osallistuu toimintaan vapaaehtoisesti ja toiminta ei sido mihinkään, toiminnan sisältö määritellään yhdessä iäkkään kanssa. Asiakas tulee kohdatuksi ja kuunnelluksi, suunnitelmat laaditaan asiakkaan toiveiden mukaisesti.
- Etsivän vanhustyön kautta saavutetaan:
 - Apua ja/tai keinoja kodin ulkopuoliseen asiointiin.
 - Osallisuuden ja osallistumisen esteiden poistaminen/haasteiden ratkaisu.
 - Toimintakyvyn (fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen) ylläpito sekä yksinäisyyden vähentäminen.
 - Miellekään tekemisen ja sisällön löytäminen ikääntyneen elämään.
 - Apua suruun tai huoleen.
 - Vähennetään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä.
 - Ylläpidetään muistiterveyttä.
- Kanta-Hämeen Syli, Kestävän Kasvun RRP-hankkeessa toteutettiin Kanta-Hämeen alueella toimiville etsivän vanhustyön toimijoille sekä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ikäihmisten asiakasohjauksen tulosalueelle systemaattisen yhteistyön toimintamalli. Systeemisen yhteistyön toimintamallin kehittäminen selkeyttää ja sujuvoittaa yhteistyön tekemistä ja siten etsivän vanhustyön saavutettavuus kohentuu. Ikäihmisiä pystytään ohjaamaan oikea-aikaisesti tarvitsemiensa palveluiden piiriin.
- Kehittämistyötä tehdään edelleen mm. asiakkaiden ohjautumisen varmistamiseksi. Jatkossa Kanta-Hämeen alueen etsivän vanhustyön toimijat sekä asiakasohjaus tapaavat säännöllisesti ja pitävät monialaista verkostoa yllä yhteistyön merkeissä.
- Kanta-Hämeen alueella etsivää vanhustyötä toteuttaa neljä eri toimijaa. Toimijat ovat **Hämeenlinna-Vanajan seurakunta, Janakkalan seurakunta, Kotokartano säätiö sekä Tammelan kunnassa Etsivän senioritoiminnan-hanke**. Jokaisella toimijalla on taustaorganisaationsa mukaiset omat toimintatavat, verkostot ja käytänteet yhteistyölle Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa.

4.3 Järjestöt ikääntyneiden ja heidän läheistensä tukena

- Järjestöjen (sisältäen tässä myös yhdistykset) rooli nähdään tärkeänä erityisesti ehkäisevässä työssä ja matalan kynnyksen palveluissa. Niillä on keskeinen rooli myös osallisuuden ylläpitämisessä ja edistämisessä.
- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen Jokaisen Oma Häme - osallisuusohjelmassa kuvataan, miten järjestöt voivat osallistua ja vaikuttaa alueen palveluihin ja toimintaan. Ohjelmassa kerrotaan myös, miten asukkaat voivat vaikuttaa järjestöjen kautta tai osallistua järjestötoimintaan lisätäkseen omaa osallisuuttaan.
- Yksi osallisuusohjelman tavoitteista on vahvistaa yhteistyötä järjestöjen kanssa. Järjestöjen rooli on erityisen tärkeä haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden tavoittamisessa, erityisesti silloin, kun perinteiset palvelut eivät riitä.
- Yhdessä järjestöjen kanssa on valmisteltu myös järjestöyhteistyön asiakirjaa. Sen tarkoituksena on tehdä hyvinvointialueen ja järjestöjen välisiä yhteistyön muotoja näkyväksi sekä vahvistaa järjestöjen ja hyvinvointialueen keskinäistä yhteistyötä. Muun muassa ikäihmisten palveluissa on tunnistettu, että järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä on hyvä lisätä ja vahvistaa.
- Hyvinvointialueen lakisäateisissä vaikuttamistoimielimissä, ikäihmisiä koskien etenkin vanhusneuvostossa, mutta myös vammaisneuvostossa, toimii tyypillisesti useita järjestöjen edustajia. Tämä vahvistaa järjestöjen ja kansalaisten äänen kuulumista hyvinvointialueen päätöksenteossa.
- Käytännön konkreettisena esimerkkinä ikäihmisiäkin palvelevasta järjestötoiminnasta on OLKA®-toiminta. Se on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa. Toiminnan tavoitteena on tarjota potilaille ja heidän läheisilleen kiireetöntä kohtaamista sekä antaa tukea sairauteen sopeutumisessa. Toimintaa toteutetaan tällä hetkellä Kanta-Hämeen keskussairaalassa sekä Forssan ja Riihimäen sairaaloissa hyvinvointialueen ja Hämeen Setlementin yhteistyönä.
- Niin sanotuilla OLKA-pisteillä asiakas saa tietoa potilasyhdistysten ja sairaalan palveluista. OLKA-pisteillä on myös esitteitä, joita voi selailla tai ottaa mukaansa. Yhdistykset ja sairaalan yksiköt pitävät OLKA-pisteillä teemapäiviä kertoen toiminnastaan ja tukimahdollisuuksista. OLKA-pisteet sijaitsevat sairaaloiden pääauloissa.
- Lisäksi OLKA koordinoi sairaalan vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoiset toimivat sairaalassa vertaistukijoina (TOIVO-tukipalvelu) tai vapaaehtoistehtävissä aula-avustajina, juttukavereina.
- Muita ikäihmisille tärkeitä järjestöpalveluita alueella ovat mm. SPR:n ystäväpalvelu ja Muistiyhdistyksen toiminnot.

5

Ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen

- luku täydentyy FCG:n verkostohankkeen kautta kesäkuussa 2025

5.1 Asumisen kehittämisen tausta ja nykytilanne

- Kanta-Hämeen alueella asumisen kysymykset koskettavat kaikkia väestöryhmiä, joilla on osin hyvin erilaisia tarpeita. Merkittävä osa asumista on kuitenkin niin sanottua tavallista asumista ja iso osa palveluista yhdistyy tavallisen asumisen mahdollistamiseen. Ikäystävällinen asuminen ei tarkoita vain ikääntyville suunnattua asumista, vaan se huomioi ja palvelee kaikkia ikäryhmiä. Asumisen tarpeissa näkyy väestön ikärakenteen kehitys eli voimakas väestön ikääntymisen nostama palvelutarve.
- Asumisen kysymyksiä on käsitelty mm. kuntajohdon tapaamisissa. Hyvinvointialueen näkökulmasta tavoitteena on, että mahdollisimman moni voi ja kykenee asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Asumiseen liittyvien kysymysten ja yhteistyön edistämiseksi on ryhdytty valmistelemaan asuntolinjauksia käsittelevää dokumenttia, jonka kautta tarkastellaan, mihin hyvinvointialue ja kunnat osaltaan sitoutuvat. Työ on hyvin alkuvaiheessa.
- Ikäystävällisen asumisen tarpeita on kartoitettu aiemmin muutamissa alueen kunnissa. Laajimmin asiaa lienee edistetty Hämeenlinnassa toteutetussa "Meikä asuu, missä haluaa" -hankkeessa (2021-2022). Forssassa ikäihmisten asumisen (ym.) tarpeiden selvitystä on aloitettu, Riihimäellä on tehty Ikääntyvä Riihimäki -kartoitusta strategian laadinnan yhteydessä. Myös pienemmissä kunnissa on asumisen teemaan kiinnitetty huomiota.
- Kunnilta saadun tiedon mukaan asumisneuvoja löytyy tällä hetkellä Hattulassa ja Hämeenlinnassa. Jälkimmäisessä on erikseen osoitettu aika ikäihmisten palvelemiselle. Hausjärvellä, Janakkalassa, Jokioisilta, Lopelta ja Ypäjäältä asumisneuvonta on järjestetty muulla tavoin toteutettuna esimerkiksi jonkin muun toiminnon yhteydessä.
- Osaltaan asumisen yhteistyökysymyksiä viedään parhaillaan eteenpäin osana FCG:n koordinoimaa **ikäasumisen verkostohanketta** (2024-2025), johon hyvinvointialue osallistuu yhdessä Kymenlaakson, Pohjois-Savon, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueiden kanssa. Hankkeessa rakennetaan yhteistyötä alueen kuntien, vuokratalo-yhtiöiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Hankkeessa laaditaan alueen yhteinen suunnitelma ikääntyneiden asumisen kehittämiseksi, joka sisältää mm. toimenpiteitä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen sekä ikääntyneiden itsenäisen asumisen tukemiseksi. Suunnitelma valmistuu viimeistään kesäkuussa 2025, jonka jälkeen se voidaan liittää osaksi tätä suunnitelmaa.

5.2 Asumiseen liittyvät käsitteet

Senioriasuminen

- Senioriasunnolla tarkoitetaan normaalia vuokra-, asumisoikeus- tai omistusasuntoa, joka on tarkoitettu useimmiten ikääntyville, mutta myös muille esteettömiä asuntoja tarvitseville henkilöille ikään katsomatta. Asunnot ovat suunniteltu turvallisiksi ja esteettömiä asuntoja tarvitseville sopiviksi, mikä helpottaa arjen sujumista. Perusvarustukseen kuuluu oma keittiö liedellä ja jääkaappipakastimella. Oman huoneen tai asunnon lisäksi käytettävissä on yhteisiä tiloja oleskeluun ja seurusteluun muiden asukkaiden kanssa. Senioriasumisessa asukas voi asua kodissaan ilman palveluita tai asua tukipalveluin ja/tai kotihoidon palvelujen turvin.

Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen

- Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asumien on ns. senioriasumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen välimuoto. Kiinteistön ja toimitilojen tulee soveltua sosiaalihuoltolain mukaiseen yhteisölliseen asumiseen, tilojen tulee olla esteettömät ja turvalliset. Yhteisöllisessä asumisessa asunnoissa on kevyt keittiövarustus tai yhteisen keittiön mahdollisuus. Asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet tuotetaan kotihoidon palveluna ja tukipalveluina. Tarvittaessa yöaikaiset palvelut tuotetaan asiakkaalle kotihoidon yö käynteinä. Yhteisöllisen asumisen yksikössä ei ole paikalla säännöllistä hoito- eikä hoivahenkilöstöä. Asukkaille on säännöllistä järjestettyä yhteisöllistä toimintaa.
- Sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista toteutetaan lyhytaikaisena ja pitkäaikaisena asumisena.

Lyhytaikainen sosiaalihuollon mukainen yhteisöllinen asuminen

- Lyhytaikaisen sosiaalihuollon mukaisen yhteisöllisen asumisen kohderyhmänä ovat asiakkaat, joilla ei ole tarvetta sairaalahoidolle, eikä tarvetta ympärivuorokautiselle valvonnalle, mutta eivät pysty asumaan omassa kodissaan. Tällainen tilanne voi syntyä esim. asiakkaan kotiutuessa sairaalasta. Ensisijainen tavoite on, että asiakas palaa lyhytaikaiselta yhteisölliseltä jaksoltaan asumaan takaisin omaan kotiin. Lyhytaikaisessa yhteisöllisessä asumisessa arvioidaan asiakkaan palveluntarvetta sekä toimintakykyä. Asiakkaat saavat hoivan ja huolenpidon, arjessa suoriutumisen tukemisen ja toimintakyvyn kuntouttamisen sekä päivän ateriat. Asiakas maksaa hoitovuorokaudesta.

Pitkäaikainen sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen

- Pitkäaikaisen sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen kohderyhmänä ovat iäkkäät henkilöt, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua ja tukea asumisessa sekä hyötyvät yhteisöllisyydestä (esim. pitkäaikaista turvattomuutta tai yksinäisyyttä kokeneet). Asuminen ja palvelut myönnetään asiakkaalle erikseen. Asiakas saa tarvitsemansa hoivan ja huolenpidon. Lisäksi häntä autetaan selviytymään arkielämän toiminnoista ja tuetaan itsenäisessä asumisessa. Asiakas voi halutessaan ostaa tukipalveluja kuten lounasaterian, vaatehuoltopalvelun ja siivouspalvelua. Turvapuuhelinpalvelu organisoidaan asiakkaalle hyvinvointialueen linjauksen mukaisesti. Asiakas tekee vuokrasopimuksen asunnon omistajan kanssa. Asiakkaat kalustavat itse oman vuokra-asuntonsa.

5.2 Asumiseen liittyvät käsitteet ...jatkoa

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asiakas voi viettää oman näköistä elämää. Hänen hyvää elämänlaatuaan, hyvinvointiaan ja itsenäisyyttään tuetaan.
- Palveluasumiseen sisältyy hoito- ja huolenpito ympäri vuorokauden, täysihoitoateriat sekä muut asiakkaan tarvitsemat tukipalvelut. Asiakas ostaa itse hoitotarvikkeet, lääkkeet ja hygieniatarvikkeet. Asumisyksikössä on aina henkilökuntaa paikalla.
- Asiakkaille tarjottava hoiva ja hoito noudattaa ikäihmisten vanhuspalvelulakia, laatusuosituksia ja kulloinkin voimassa olevia ohjeita sekä suosituksia.

Lyhytaikainen ympäri vuorokautinen asuminen

- Lyhytaikaisessa palveluasumisessa tuetaan ja vahvistetaan asiakkaan omia voimavaroja. Palvelu on joko tilapäistä tai säännöllisesti toistuvaa.
- Asiakaskohderyhmää ovat mm. sosiaalihuollon kriisi-asiakkaat, sairaalan jatkohoito-asiakkaat, arviointi- ja kuntoutusjakso-asiakkaat, omaishoidon/läheishoidon vapaan aikaiset asiakkaat ja asiakkaat, joiden palveluntarve edellyttää ympäri vuorokautista hoivaa ja hoitoa. Asiakas maksaa hoitovuorokaudesta asiakasmaksun.

Pitkäaikainen ympäri vuorokautinen asuminen

- Pitkäaikaisessa ympäri vuorokautisessa asumisessa asuminen ja palvelut turvataan asiakkaalle, joka tarvitsee runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa vuorokauden kaikkina aikoina.
- Kohderyhmänä esim. iäkkäät, jotka tarvitsevat hoitoa ja hoivaa 24 tuntia / vrk, kuten vaikeasti muistisairaantuneet asiakkaat. Asiakas tekee oman vuokrasopimuksen ja sisustaa kodin omilla tavaroillaan, lukuun ottamatta sähkösänkyä, joka asunnossa / huoneessa on palveluntuottajan tarjoamana.

5.3 Asumisen kehittämissuuntia ikäihmisten palvelujen toimialalla

- **Senioriasumisen** lisäämistä pyritään edistämään yhteistyössä kuntien kanssa.
- Kiinteistöjen ja toimitilojen arviointi ja soveltuvuus **sosiaalihuoltolain mukaiseen yhteisölliseen asumiseen** on kartoitettu keväällä 2024. Kartoituksen perusteella mahdollisen yhteisöllisen asumisen kohteiksi soveltuu yhdeksän kiinteistöä Forssan ja Hämeenlinnan seudulla. Suurin osa kohteista on entisen tavallisen palveluasumisen tai senioriasumisen kohteita. Selvitystyötä hyödynnetään osana ikäihmisten palvelutuotannon kehittämistyötä.
- **Sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen** määrää lisätään vähintään 50 kpl vuosittain (oma/osto) tasaisesti koko alueella. Lisäksi **lyhytaikaisen yhteisöllisen asumisen jatkokehittäminen ja mahdollinen määrän lisääminen.**
- Asumispalveluissa tarkastellaan yksiköiden vuorokausihintaa, minkä huomioiden
 - asumisyksiköt profiloituvat jatkossa tuottamaan joko pitkäaikaisen asumisen tai lyhytaikaisen asumisen palveluita,
 - yksiköiden täyttöastetta kehitetään mahdollisimman lähellä 100 %:a ja
 - henkilöstömitoitus ja -rakenne optimoidaan asukasrakenteen mukaisesti.
- **Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen laatua ja toimintaa kehitetään** keskittämällä palvelu muutamaan yksikköön alueellisesti, jolloin
 - asiakkaille pystytään tarjoamaan paremmin vaikuttavaa, kuntouttavaa toimintaa
 - henkilöstörakenne ja -mitoitus voidaan profiloida yksikön asiakasrakenteen mukaisesti
 - kustannustehokkuus paranee asiakasohjauksen tehostuessa ja yksiköiden täyttöasteen noustessa
 - lyhytaikainen asuminen tuotetaan lähtökohtaisesti omana tuotantona
- **Ympärivuorokautisen palveluasumisen** (sis. pitkäaikainen, lyhytaikainen ja laitoshito) peittävyden alentaminen yli 75v.
 - 2024 alussa 7,7 %
 - 2024 lopussa 6,75 % (toimialan asettama välitavoite)
 - 2025 lopussa 6,0 %
 - 2026 Tilannetta arvioidaan vuoden 2025 aikana.
 - Paikkoja vähennetään (oma tuotanto ja ostopalvelut yhteensä) n. 250 kahden vuoden aikana

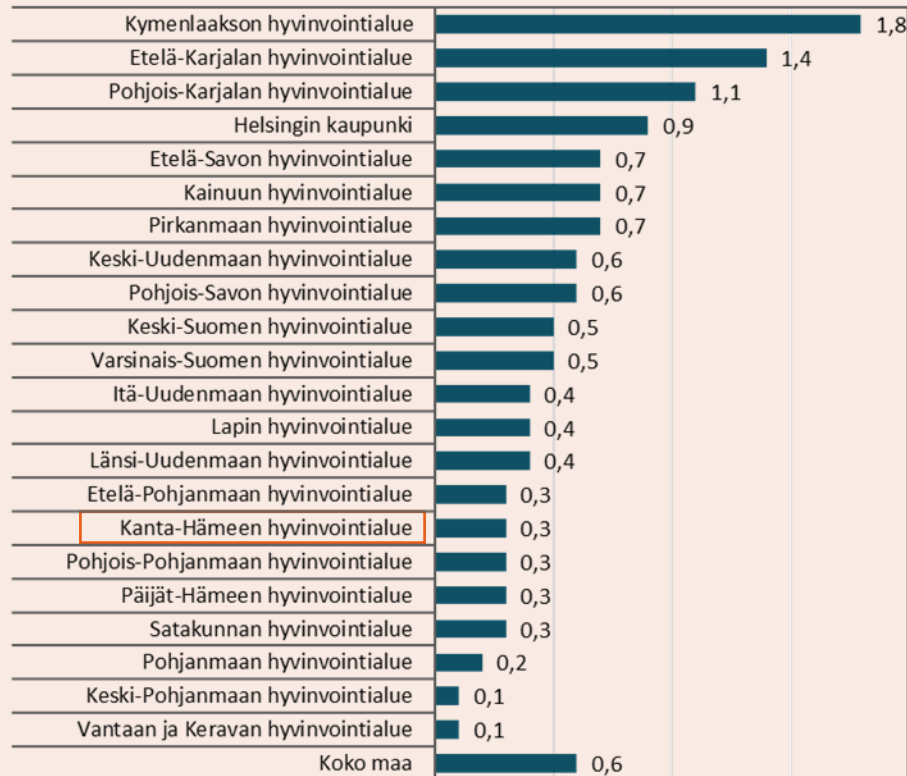
5.4 Yhteisöllinen asuminen on vielä harvinaista

- Yli 74-vuotiaista Kanta-Hämeessä iäkkäiden yhteisöllisen asumisen piirissä oli 0,3 % vastaavan ikäisistä (Hoitoilmoitusrekisterin 31.12.2023 tietoihin perustuvan Sotkanet tilaston ind. 6108 mukaan). Yhteensä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen piirissä oli noin 75 henkilöä (Sotkanet ind. 6050).
- Kanta-Hämeessä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen osuus on koko maan keskiarvoa pienempää.

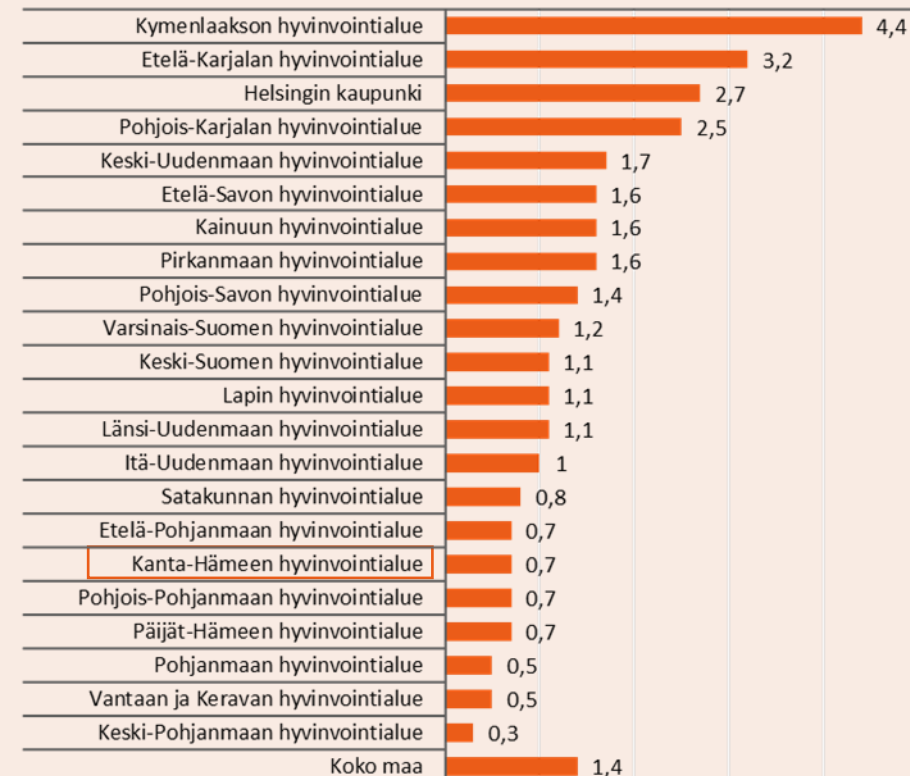
lääkkäiden yhteisöllistä asumista on alettu tilastoimaan vuodesta 2023 lähtien. Iäkkäiden yhteisöllinen asuminen tarkoittaa ensisijaisesti iäkkäille henkilöille tarkoitettua asumispalvelua esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaalla on mahdollisuus osallistua sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan. Palvelut järjestetään asumisesta erikseen, esimerkiksi kotihoidon kautta.

Lähteenä Sotkanet

lääkkäiden yhteisöllisen asumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat
31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä vuonna 2023

lääkkäiden yhteisöllisen asumisen 85 vuotta täyttäneet asiakkaat
31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä vuonna 2023

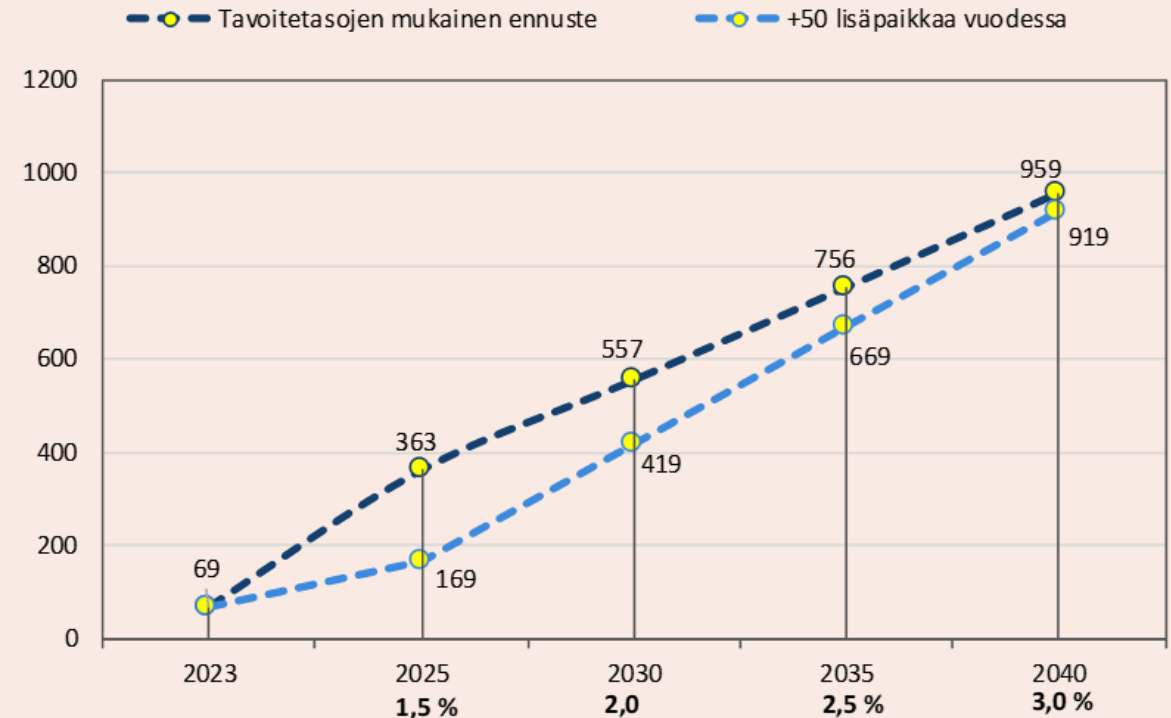

5.5 Yhteisöllisen asumisen skenaario

- Kanta-Hämeessä yli 74-vuotiaasta väestöstä 69 tai 0,3 % oli yhteisöllisen asumisen piirissä vuonna 2023.
- Hankkeen yhteisöllisen asumisen laskennallisessa skenaariossa tavoitetasoiksi on määritetty
 - 2 % vuonna 2030
 - 2,5 % vuonna 2035
 - 3 % vuonna 2040
- Jolloin Kanta-Hämeessä yhteisöllisen asumisen paikkoja tarvittaisiin em. tavoitetasoilla
 - 557 vuoteen 2030 mennessä
 - +488 paikkaa vuoteen 2023 nähden
 - 756 vuoteen 2035 mennessä
 - +687 paikkaa vuoteen 2023 nähden
 - 959 vuoteen 2040 mennessä
 - +890 paikkaa vuoteen 2023 nähden
- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tämän hetkinen oma tavoitelinjaus on lisätä yhteisöllisen asumisen paikkoja 50 / vuosi (omat + ostopalvelut).

lääkäiden yhteisöllistä asumista on alettu tilastoimaan vuodesta 2023 lähtien. Iäkkäiden yhteisöllinen asuminen tarkoittaa ensisijaisesti iäkkäille henkilöille tarkoitettua asumispalvelua esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaalla on mahdollisuus osallistua sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan. Palvelut järjestetään asumisesta erikseen, esimerkiksi kotihoidon kautta.

Lähteenä Sotkanet

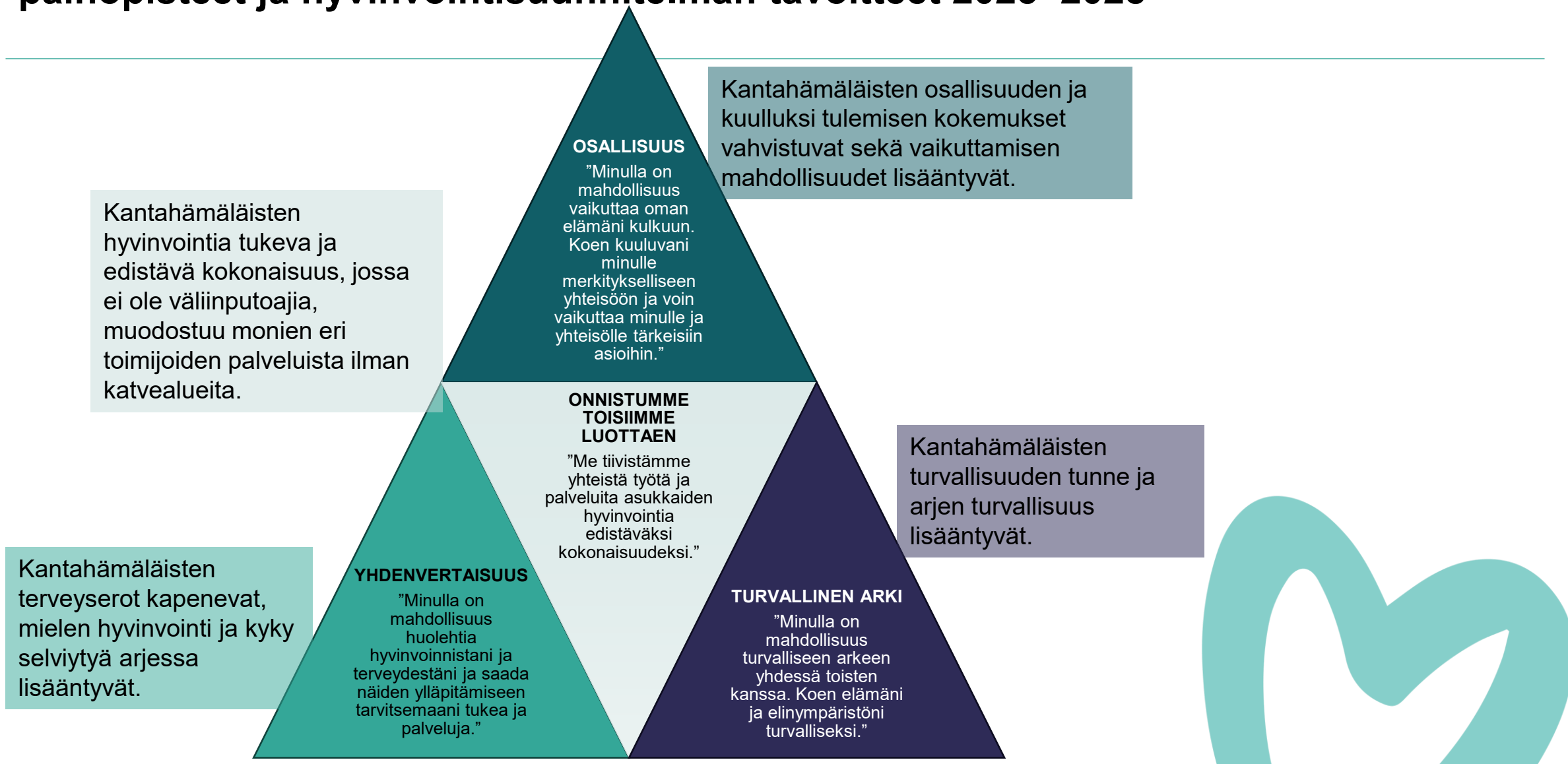

6

Toimenpiteet ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi vuosille 2025–2026

6.1 Mihin keskitymme ja mihin pyrimme: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2025–2028

6.2 Osallisuus

Tavoite: Kantahämäläisten osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemukset vahvistuvat sekä vaikuttamisen mahdollisuudet lisääntyvät.

Toimenpiteet	Mittari, seuranta
Käyttöönotamme ikäihmisten palveluissa systemaattisen asiakaspalautteen ja hyödynnämme kaikkea kertyvää palautetta palvelujen kehittämisessä, johtamisessa ja päätöksenteossa.	<ul style="list-style-type: none">• Asiakaspalaute käyttöön otettu: kyllä/ei.• Palautteiden määrä/tulosalue ja tehdyt toimenpiteet.• THL:n kysely joka toinen vuosi asumispalveluihin ja kotihoitoon• Oma Hämeen asiakaskyselyn, asiakaspalautteen ja elämänlaatukyselyn kautta saadut tiedot sekä muu asiakaspalaute
Kehitämme asumisyksiköiden asukkaiden ja omaisten osallistumismahdollisuuksia.	<ul style="list-style-type: none">• Asiakas- ja omaisiltoja toteuttaneiden yksiköiden määrä (% kaikista asumisyksiköistä).
Parannamme ikäihmisten osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksia hyvinvointialueella heidän merkitykselliseksi kokemissaan asioissa.	<ul style="list-style-type: none">• Asiakasraatien toiminta• Vanhusneuvoston antama arvio vanhusneuvoston vaikuttamismahdollisuuksista ja ikäihmisten osallistumisen mahdollisuuksista• Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen seurantatieto ikäihmisten kokeman osallisuuden muutoksesta
Vahvistamme asiakkaan osallisuutta RAI-arvioinnin tekemisessä.	<ul style="list-style-type: none">• ”Asiakas osallistuu oman RAI-arviointinsa tekoon”, prosentuaalinen määrä kaikista arvioinneista kasvaa vuoden 2024 tasosta

6.3 Yhdenvertaisuus

Tavoite: Kantahämäläisten terveyserot kapenevat, mielen hyvinvointi ja kyky selviytyä arjessa lisääntyvät.

Toimenpiteet	Mittari, seuranta
Ehkäisemme kotihoidossa ja asumispalveluissa olevien ikäihmisten vajaaravitsemusta mm. seuraamalla säännöllisesti heidän ravitsemustilaansa RAI MNA -mittarilla ja tekemällä tarvittaessa ravitsemussuunnitelman ravitsemustilanteen tukemiseksi ja parantamiseksi.	<ul style="list-style-type: none">RAI MNA:n säännöllinen toteutuminen asumispalveluissa ja kotihoidossa
Käytämme aktiivisesti ikäihmisten kaatumisriskin ennakkoinnin välineitä ja panostamme kaatumisten ehkäisyyn mm. ohjaamalla voima-tasapainoryhmiin ja kotikuntoutuksella.	<ul style="list-style-type: none">Kotihoidossa käytössä olevan Rehab Screenerin asiakkaan kaatumisriskistä kertovien ennusteiden määräVoima-tasapainoryhmiin osallistuneiden määrä
Vahvistamme yhä useamman kotona asuvan asiakkaan toimintakykyä niin kotihoidossa kuin lyhytaikaisessa palveluasumisessa.	<ul style="list-style-type: none">Toteutettujen kotihoidon tehostettujen kotikuntoutusten määrä
Tuetaan omaishoitajia pitämään säännöllisesti vapaapäiviä ja lomia	<ul style="list-style-type: none">Omaishoitovapaita käyttäneiden osuus on kasvanut
Kehitämme keinoja ikäihmisten päihdehaittojen ehkäisyyn.	<ul style="list-style-type: none">Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen seurantatieto
Kehitämme alueelle yhteistä toimintamallia muistisairauksien ehkäisyyn.	<ul style="list-style-type: none">Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle -hankkeen seurantatieto

6.4 Turvallisuus

Tavoite: Kantahämäläisten turvallisuuden tunne ja arjen turvallisuus lisääntyvät.

Toimenpiteet	Mittari, seuranta
Vahvistamme ikäihmisten turvallisuuden tunnetta palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden suhteen mm. varmistamalla viestinnän monikanavaisuuden.	<ul style="list-style-type: none">• Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman seurantatieto
Vahvistamme ikäihmisten turvallista asumista mm. löytämällä ja tunnistamalla riskejä, lisäämällä omatoimisen varautumisen osaamista onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja tiivistämällä järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä turvallisuusasioissa.	<ul style="list-style-type: none">• Pelastustoimen ja järjestöjen välinen yhteistyösopimus on tehty: kyllä/ei• Osaamisen lisäämiseksi tehdyt toimet
Edistämme ikäihmisten asumisympäristön turvallisuutta.	<ul style="list-style-type: none">• Kotihoidon arviointi- ja kuntoutusjakson asiakkaille ensikäynnin yhteydessä toteutetut asiakkaan kotiympäristön arvioinnit (käyntimäärät)• Tehdyt turvallisuuskävelyt ikäihmisten asumispalveluiden yksiköissä

6.5 Onnistumme toisiimme luottaen

Tavoite: Kantahämäläisten hyvinvointia tukeva ja edistävä kokonaisuus, jossa ei ole väliinputoajia, muodostuu monien eri toimijoiden palveluista ilman katvealueita.

Toimenpiteet	Mittari, seuranta
Lisäämme aktiivisesti osana palveluneuvontaa ja ohjausta ikäihmisten tietoisuutta järjestöjen ja muiden toimijoiden kautta saatavasta tuesta ja palveluista.	<ul style="list-style-type: none">Hyvinvointisi tueksi -sivuston käyntimääräPalaute palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä hyvinvointialueen henkilöstöltäJärjestöjen antama palaute
Kehitämme yhteistyötä vapaaehtoisten ja järjestöjen kanssa ikäihmisten asumispalveluissa.	<ul style="list-style-type: none">Niiden yksiköiden määrä, joissa vapaaehtoistoiminta ja/tai järjestöyhteistyö on viikoittaista
Rakennamme Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle ja Ikä iloiten - selvästi eteenpäin hankkeiden kautta konkreettisia työkaluja ja yhteistä työskentelyä ikäihmisten hyvinvoinnin tukemiseksi.	<ul style="list-style-type: none">Hankkeiden seurantatieto

6.6 Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta

- Tässä suunnitelmassa asetettujen toimenpiteiden etenemistä seurataan etenkin ikäihmisten palveluissa johtoryhmän toimesta ja osana hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän työskentelyä sekä alueellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä.
- Myös hyvinvointialueen vanhusneuvosto osallistuu toimintasäännössä mainitun tehtävänsä mukaisesti hyvinvointialueen toiminnan seurantaan ja arviointiin.
- Ikäihmisten hyvinvoinnista ja hyvinvointisuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain osana hyvinvointialueen lakisääteistä hyvinvointityön vuosittaista raportointia. Tässä yhteydessä raportoidaan myös hyvinvointisuunnitelmaan liitettävien suunnitelmien, kuten tämän suunnitelman, toimenpiteiden toteutumisesta.

Kiitos!

